

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Kolmapäeval, 21. juunil 1972

Nr 46 (3734)

14. aastakäik

JAAN- TALTS Euroopa-meistriks

Konstantas toimunud Euroopa esivõistlustel tõstmises tuli raskeskaalus esikohale N. Liitu esindav eestlane Jaan Talts, millega ta võitis oma neljanda Euroopa-meistri tiitli. Talts tuli 587,5-kilose kogusummaga võitjaks ülekaalukalt, edestades teiseks jäänud sakslast Grütznert 37,5 kiloga.

587,5 kg on ta isikliku rekordi kordamine. Kuu aega tagasi oli see ka veel maailmarekordiks, kuid vahelpeal olid venelased Jakubovski ja Kozin mõlemad ületanud selle 590-kilolise saavutustega. Eestlasel jäi siiski väga vähe puudu, et oleks saanud maailmarekordi kolmevõistluses järele enda nimele 598,5 kiloga. Kuid jällegi, nagu N. Liidu esivõistlustel Tallinnas, sai talle komistuskiviks surumine. Ajas küll üles maailmarekordilise 211 kilo, kuid asendiva tõutu kohtunikud seda ei tunnustanud. Lisakatsel (igas tõsteviisil saab teha ainult kolm katset) surus ta selle raskuse sirgetele kätele täiesti määrustepäraselt ja sai seega selles tõsteviisil jälle maailmarekordidomanikuks, kuid kolmevõistluses see arvessse ei tulnud. Seal jäi ta saavutusseks 200 kg. Rebinises tõi Talts isikliku rekordi 165 kg ja tõukamisest 222,5 kg, mis oli uueks maailmarekordiks. Seega on ta nimel raskeskaalus praegu kaks maailma tippsaavutust.

Taltil on kahe venelase näol järele enne olümpiamänge kaks kanget konkurenti. Kes neist pääseb Müncheni tõsteprandale, on praegu teadmata. Eestlasel peaks olema eesbõlg kui N. Liidu ja Euroopa meistri. Pealegi saab ühes kehakaalus saata esindama kaks võistlejat (VE).

M. Under näituse auvanem

TORONTO (EPL) — Ülemaailmsete Eesti Päevade ajal Torontos toimuva raamatunäituse toimekond otsustas paluda eelseisva raamatunäituse auvanemaks luuletaja Marie Underi. See toimekonna otsus lehti suurest lugupidamisest Marie Underi isiksuse vastu, kelle kõrgeväärtuslik kirjanduslik looming on leidnud üldise tunnustuse rahvusvahelises ulatuses.

Marie Under aktsepteeris temale esitatud palve. Möödunud nädalal Torontos saabunud kirjas märkis Rootsis elunev luuletaja muu hulgas: "Täna ÜEP-de puhul raamatunäituse korraldajaid minu nomineerimise eest austavale kohale ja soovin sellele üritusele kõigeilguselt kordaminekut ja viljakaid järeloomusi."

Marie Under saatis ka ühe oma avaldamata luuletuse, mis esitatakse väljapanekute raamis luuletaja käekirjanäitena ja kantakse ette näituse järg. lhk. 2.

Kanada välisminister Balti probleem võib kerkida üles Euroopa julgestuskonverentsil

TORONTO (EPL) — Kanada välisminister Mitchell Sharp avaldas Balti rahvusgruppide esindajatega Torontois toimunud kohtumisel arvamist, et kavatsusel oleva Euroopa julgeolekukonverentsil tõenäoliselt võib üles kerkida ka Balti riikide probleem. Välisminister oli kohale palunud Balti Liit Kanadas poolt ja informatiivne kokkusaamine toimus leedu kiriku seltskondlikes ruumides.

Kanada välisminister kinnitas, et Kanada tunnustab endiselt Balti riikide iseseisvust, kuigi seda küsimust viimasel ajal valitsuses otseselt ei ole käsitletud.

Eestlasi esindas kokkusaamisel Balti Liit Kanadas eestlastest esimees Udo Petersoo ning teised liidu juhatusse kuuluvad eestlased.

Minister Sharp rõhutas, et balti rahvusgrupid peaksid oma seisukohad ja probleemid valitsusele teatavaks tegema parlamendi liikmete kaudu.

Vallisuses ei ole Baltikumist kõneldud viimasel ajal sellepärast, et venelased omalt poolt ei ole seda küsimust kunagi esile tõstnud ja nähtavasti loevad seda lõpetatuks.

Minister arvas aga, et Euroopa piiride küsimused tulevad arutusele 1973. a. Helsingis Euroopa julgeolekukonverentsil, kus oletatavasti N. Liit nõuab tunnustust oma praeguste faktiilsete piiridele, s.o. toimunud piiride läände nihutamisele.

Balti Liidu esimees U. Petersoo tõstis üles võimaliku neutraalse võõndi moodustamise ida ja lääne vahele, mis hõlmaks Soome, Balti riigid ja Poola. Välisminister Sharp avaldas arvamist, et selline kava oleks liiga utopiline ja raskesti rakendatav.

Edasi kinnitas Kanada välisminister, et peaminister Trudeau Moskvas käies ei sõlminud mingit salajasi kokkulepet.

Ministri sõnavõttust ja tema vastustest esitatud küsimustele jäi üldiselt mulje, et Kanada sümpatiseerib balti rahvaste vabaduse taotlustele, kuid

siik balti rahvusgrupid olema senisest suuremal määral aktiivsed venelastele mingisugust survet olukorra muutmiseks. Ministri arvates peaks balti rahvusgrupid olema senisest suuremal määral aktiivsed venelastele mingisugust survet olukorra muutmiseks. Ministri arvates peaks balti rahvusgrupid olema senisest suuremal määral aktiivsed venelastele mingisugust survet olukorra muutmiseks.

Shirley Temple oli UNO miljöökongverentsil

Shirley Black-Temple

Üks värvikamaid USA delegaate UNO konverentsil Stockholmis oli kahtlemata Shirley Black-Temple, kelle hülgus itani pole vähenenud.

Ameerika tuntuima laps-tähena kolmekümneandil aastal mängis ta ca kolmekümnes filmis. Ta kogus endale sellega ligi 5 miljonit dollarit, lisaks need sissetulekud, mis tema nimelised nukum, riided ja muud kaubad talle töid. Kriitikut pidasid teha andekaks. Juba kaheastasest hakkas ta õppima tantsimist ja viie-

aastaselt sooritas ta esimese osa filmis, kus ta laulis, tantsis ja esines heledate lokkis juustega sharmantse näitlejatarina. Hilisemais aastais muutusid tema filmisoad romantiliseks. Enne Teise maailmasõja algamist ja pärast sõda esines Shirley Temple vaid 12 filmis. 50-ndate aastate lõpul alustas ta tegevust televisioonis, kus ta sai populaarseks muinasjutu jutustamisega lastele. A. 1967 üritas ta pääseda senaatorina USA Kongressi. Ainsa naisterahvana sai ta valimistel rohkem häält kui paljud mehed, aga mitte küllaldaselt Kongressi pääsuks. Ta jätkas siiski oma poliitilist tegevust ja abistas m.s. ka Nixonit presidendiks kandideerimisel. A. 1969 nomineeriti Shirley Temple USA delegaadina UNO üldkogusse.

Ta muutus peagi ka kui diplomaat väga populaarseks ja pälvis sellena kõikjal austust. Shirley Temple süda on olnud alati lastele lähedal ja seepärast on ka loomulik, et ta just laste eest on mitmel alal tegev.

Stockholmis esines ta asjatundjana miljöõ hooldusküsimustes. Kui temalt küsiti, kuidas tal tärkas huvi nende küsimuste vastu, vastas ta: "Kuna olen sündinud Los Angeleses, kus õhk ja vesi on olnud juba pikka aega saastatud, siis olen nii üldelt koos saastamisküsimustega üles kasvanud."

Ta avaldas lootust kongressi heakskiitmiseks ja et sellel kongressil maailmariigid ühinevad miljöõ päästmiseks. Shirley Temple on teistkorda abielus ja ta on kolme lapse ema.

T.S.

Stockholmi Eesti algkooli õpilased lõpetamiselt. Vasakul noori ja vanemaid saalis, paremal kinnitatakse lõpetajale rinda lilli (EPL-foto Typo). Teadusk

EPL

21. juunil 1972

Luik, vähk, haug j. t.

Esimese koverents inimkonna miljööküsimuste ümber Stockholmis on veel kord alla kriipsutanud, kui raske on maailma riike panna tükat, on osavõtjad ja samal määral see koorem kõigile hädavajalik ja oluline tulevaste põlvde eksistentsile. Kuigi miljööküsimused iseenestest oselt ei puuduta ideoloogilisi küsimusi ja aktuaalset poliitikat, on osavõtjad ja samal määral väljaspoole seisjad kõike teinud, et kogu asja politiseerida, kasutada propagandaks oma ideoloogiliste vastaste löömiseks ja takistada üksmeelt leidsid probleemide, millele ei oleks ükski inimene ja ükski riik ei pääse. Kogu konverentsi asjaajamine on meenutanud veel kord sama erinevates suundades tõmbamist, kui see esineb valmis luigest, vähist ja haugist, kes pidid ühte koormat vedama. Seejuures keegi ei eita küsimuse tähtsust ja üksmeelt olulisust.

Stockholmi-konverentsi eelmäng hujunes juba teravalt poliitiliseks, kusjuures N. Liit ja tema satelliidid seisisid teise kaudu saada rahvusvahelisel tunnustust Ida-Saksamaale. Kui see ei õnnestunud, jäid nad eemale, kuigi ei ole saladus, et ka idariikidel on saastamisprobleemid ülimalt aktuaalsed. Nii astusid Stockholmi-konverentsi tööd ootavaks, kus kaugelki mitte kõik liitunud Rahvaste liikmed ei olnud kohal. Nagu selgus, osutus konverentsi riik õnneltult valituks, kuna just Rootsis on ühiskond suuresti prepareeritud miljööküsimuste tähtsaimaks probleemiks Viinami sõja pidamiseks. Selle tõttu oli rootsipoolseks avataktiks peamini riiki kõne konverentsi mõtete rünnamiseks just sellele küsimusele, millele siis erksalt reageerisid omapoolelt punahilinsed j.t. kommunistlikud riigid, samuti aktiivseis see rootsi n.n. FNL-grupid demonstratsioonideks. Nii sattus USA, kes konverentsi toimesaamist on majanduslikult ja ideeliselt enim toetanud, otsekohe poliitilisele turmule alla ning Viinami-sõja miljöo varjutas tõsiselt tsiviiliseid probleeme väljaspool asuvas maailmas. Kuigi kõik teavad, et oleks naivus miljöökonverentsi kaudu mõjustada sõjapidamist ja sõjameetodeid. Mõeldud maailmasõjas pommitati Euroopa kontinent põrmuks, rajad tuhanded tsiviililised hukkusid, napalm voolas tänavatel, kõike seda, et hävitada Hitlerit. Siis ega ka pärast ei ole keegi kõnelenud tekkinud miljöoprobleemidest, mis pärast sõja-aastail on ülesehituses ja uue sugupõlve pealekasvatamises ununenud. Kas Hiroshima hävitamine aatompommiga oli vajalik? Ka see küsimus on otseselt seotud strateegilise vajadusega sõda lõpetada, kusjuures ei võeta arvesse ei miljööd ega kaotusi.

Sealjuures seisab maailm aga oma argipäevaste miljööprobleemide ees, mis industrialiseerimise arenguga muutuvad üha pakilisemaks ja mis puudutavad inimkonna üleelamise võimalusi pikemas perspektiivis just rahuolukorras. Sest miljööd ei riku ja saasta mitte ainult sõda, vaid ka rahu. Ja selle probleemi käsitlemiseks tuldi Stockholmisse kokku. Propagandavõitlus poliitiliste eesmärkidega muidugi heitis sellele olulisele arutusele rohkeid kaikkaid kodarite valehe, kuid üks oluline võit saavutati juba sellega, et küsimus globaalses ulatuses üles tõsteti. See nõuab veel rohkeid ettevalmistusi, enne kui suudetakse kogu maailma riigid mingisuguse ühise programmi taha. Sennäi on aga asi ikka nii: ühed tahavad aatomkatsed keelata, teised peavad neid vajalikuks oma riigikaitse seisukohalt ega hooli sellest, et katsed saastavad maakera atmosfääri, ühed tahavad päästa vaala tonaalsest hävitamisest, kuid siis leidub jälle mõni riik, kellele keeld tähendaks vaalalaevastiku hävimist jne. Ometi kõik teavad, et vesi, õhk, maapind ja loodus on kõike rahvaste ühine omand ja looduslik tasakaal vajalik loomuliku eluks. Luik, vähk, haug j.t., ka inimene, ei pääse sellest tõsiasjast.

KLA

Võidupüha

Iseseisev Eesti omas kaks suurt riigipüha: Iseseisvuspäev külmases veebruaris ja Võidupüha, mis langeb kokku süviharja ja jaanipäevaga. Need olid ühtlasi meie rahvuspühad, üks pühitsemaks eesti rahva vabanemist ja enesemääramist pärast sajandeid kestnud ikestust, teine märkimaks lõplikku võitu lahinguväljal feodaalikestajate armee vastu, samuti aga võitu kõigi vastu, kes saavutatud iseseisvust ohustasid.

Meie pühitsemise paguluses Vabaduspäeva palju suurema hoolet ja järjekindlusega kui Võidupüha. Võibolla selle pärast, et viimane traditsioon tuli hiljem ja ei jõudnud nii tugevasti juurduda, kuigi ideeliselt tohiks Võidupüha olla sama oluline eesti rahvale. Pidu langeb kokku ajaga, mil eesti rahvas põlisest traditsioonist kogunes vabariigipidustustele. Kahjuks on maapaguluses selliseid suvised kogunemisi toimunud üha harvemini, kui välja arvata tänavane suur ülemaahtme kogunemine juulikuus, mis oma idees sisaldas võitu eestlaste kokkuvõtmisele, vabadusiha ja enesemääramistahetele. Olgu ülemaahtmed Eesti Päevad meie kõigi sümboliseks Võidupühaks!

Võidupüha idee tähendab seda, et eestus ei lase end korvata ikestusest ja raskustest — ta elab edasi uskudes ja lootes uude võitu, uude enesemääramise võrdse teiste maailma rahvastega.

Küesoleva nädala esmaspäeval jätkas Kissingeri reisi Shanghaisse. See on tema neljas Hiina-külastus. Praegune külastus on äratanud suurt tähelepanu Washingtonis, eriti seetõttu, et USA on pommitanud Põhja-Vietnami üsna Hiina piiri läheduses, mida Hiinas on vaadeldud kui ohtu Hiina julgeolekuks. Arvatavasti, et läbirääkimised puudutavad peamiselt Vietnami-küsimusi. Ronald Ziegler, presidendi pressiseff, on seoses Kissingeri sõiduga tähendanud, et see ei puuduta "filmset" puht rutiiniküsimusi.

● Toomas Linnuste ja Brittmari Lundbyle sünnid 30. mail Stockholmis poeg.

VÄLISKOMMENTAAR

NATO KONVERENTSILT

Põhja-Atlanti liidu välisministrite järjekordsel nõupidamisel Bonnisis lõppu päevil arutati lähemalt võimalusi, nagu need võiksid tuleneda USA presidendi külastusest Moskvasse, Saksa idalepingute ratifitseerimisest N. Liidu ja Poolaga ning Berliini tehingu jõustumisest. Lääneliidu viieteistkümmel liikmesriigi esindajad olid põhimõttelisel nõus nimetatud Euroopa julgeolekukonverentsi korraldamisega, mida N. Liit koos teiste idabloki maadega on aastaid üritanud. Kommunistest pole aga päris selge, kas NATO liikmesriigid seccjuures ühtlasi loobunud oma varasematest eeltingimustest läbirääkimiste pidamiseks Varssavipakti maadega. Tekstid jääb rohkem mulje, et NATO ringkondades pole healepanu Washingtonis, eriti seetõttu, pärast seal hõlatakse tagavara ka teatud pidurdamisvõimalusi, kui neid peaks vaja olema.

Lääneliitlaste hulgas olid kõige optimistlikumad ameeriklased oma väiteta, et N. Liit oleval tööpoolest huvitatud tõsisest läbirääkimisest. Teised seavastu — peamiselt läänesakslased — olid ebakindlamad. NATO umbusk veel päriselt kadunud, mistas liidukantsler Brandt, et lääneliitlaste peamiseks huviks peab olema ameerika garantii säilitamine Lääne-Euroopas. Alles kunagi edaspidi, kui läbirääkimised Euroopa julgeoleku asjus on hakanud vilja kandma, võib ameerika vägede probleem Lääne-Saksamaal arutamisele tulla. Kantsler Brandti avaldusest võib järeldada, et tegelikult pole ta oma idapoliitika tuumestest sugugi nii kindel, nagu ta seni on tavatsenud olla. Kahevahel olles peab Brandt loomulikult taotlema tagasit oma maa julgeoleku ameerika vägede kohalpidumise kaudu.

NATO peasekretär, endine hollandi välisminister Luns seletas, et kuigi lääneliitlastel on üldiselt valmis läbirääkimisteks Euroopa julgeoleku asjus, oleneb palju sellest, kuidas N. Liit ja teised idariigid talitavad, kui ühel päeval Helsingis, konverentsi kavatsedud kokkulekul jõutakse praktiliste küsimuste juurde. Vormiliselt võtavad konverentsist soome pealinna osa rohkem kui

kolmkümmend riiki, nende läbirääkimised aga kannavad esialgu ettevalmistavat iseloomu. Praegu pole veel kuigi kindel, kas konverentsi kuni juneb ainult poliitiliseks, s.o. tegeleb koostöö korraldamisega poliitilisel, majanduslikul ja kultuurilisel alal, või peale selle võtab vaatlemise vastastikuse väevähendamise Euroopa ida- ja läänepool. NATO on teatavasti varem nõudnud, et "vastastikune ja tasakaalustatud väevähendamine" tuleks arutamisele rööbiti julgeolekukonverentsiga. Nii meel seepärast, et kavatsedud konverentsist võtavad tõenäolikuks osale rohkem kui kolmkümmend maa ja neist ei kuulu mitmed ei NATO ega Varssavipakti liikmesriikide hulka.

Peasekretär Luns arvates võiksid ettevalmistavad läbirääkimised Helsingis alata ükskõik millal "ajavahe" septembri lõpust kuni novembri lõpuni". Teisalt aga juhitakse ka healepanu asjaolu, et oktoobris leiab aset latendatud Euroopa Ühisturu kümme maa tippkonverents ja sellele

järgneb novembri algul presidendi valimine Ühendriikides, mis pärast praktiliselt on konverentsi kokkutulek Helsingis vaevalt mõeldav enne kui novembri teisel poolel. NATO nõupidamise puhul Bonnisis avaldatud kommünikee jätab lahtiseks koolgeolekukonverentsi korraldamiseks, mainimata Soome pealinna nimepidi. Kommünikee kuiva ja diplomaatilisel keeruka sõnastuse tagant palstab aga kätte lihtne küsimus: Kas USA ja N. Liidu kokkuleppe strateegiliste relvade piiramiseks, Saksa ha julgeolekukonverentsi korraldamisele tööpoolest eeldusi rahulikuks koeksistentsiks kommunistlike maadega? Täoliselt on küsimus olnud NATO konverentside päevakorras paljude aastate jooksul ning vastuseks on ikka olnud kahtlused ja umbusk. Ole kahekümne aasta on Ühendriigid jutustanud Lääne ühtlolu vajadusest kommunisti vastu idas ning nõudnud oma liitlaste panuse suurendamist Lääne-Euroopa kaitseks. Nüüd toimunud NATO konverentsil Bonnisis oli USA välisministri palju optimistlikum, kuigi rahuliku koeksistentsi probleem on praktiliselt ikka veel lahtine küsimus.

A. K.

Stockholmi meeskoor Saksamaale

Lembit Leetmaa läheb laulumeestega külastusi viima Saksamaa-estlastele.

Stockholmi Eesti Meeskoor külastab jaanipäeval Saksamaa eestlastekonda, andes iseseisva kontserdi Münsteris. Kontserntaht toimub seoses Saksamaa eestlaste suvepäevadega, mis algavad jaanipäeval Münsteris ja jätkuvad nädal hiljem Geislingenis. Meeskooril ei olnud kahjuks võimalust mõlemat kohta külastada, vaid pidi piirduma ühega. Tuleval aastal on plaan külastada Geislingeni suvepäevi.

Kontserdil, mis on Meeskoorile ka 90-ks iseseisvaks kontserdiks, tuleb esitamisele hulki meie armsamaid laule varasemast loominguist, kuid ka mõned uueamad. Nii näitaks laul Meeskoor A. Kunileidi "Sind surmani...", Mart Saare "Leolo" ja "Hallilaulu" kui ka Valdeko Loigo "Ole vee" ja Jaan Kõha "Viimast bin". Koori juhatab Lembit Leetmaa. Klaverisolistina ja koori saatjana sõidab kaasa Hilma Nerep-Mossin.

■ Ilugo ja Ada Pärin, nende tütar dr. Tiina Pärin-Bogus ja viimase tütre Karin ja Tiina tüdrid Euroopasse, kes nad kaua aja jooksul m.h. külastavad ka Skandinaaviat ja Soomet.

● Stockholmis saabus suvepuhkusele Ottava ülikooli majandusteaduse professor dr. Adolf Scheller. Ta on juba aastaid alati veetnud oma suved Stockholmis ja Soomes.

SOOME raadiosheff tagandati

HELINGIS — Soome Raadio programminõukogu, milles kodanlikud grupid on ülekaalus, tegi äsja sunnitsuse, mille kohaselt raadiosheff Eino S. Repo vahustatakse kuni selle aasta lõpuni teenistusest. Selise otsuse tegemist on põhjendanud asjaolu, et Repo ei ole arvestanud selle objektiveediga, mida juhtnõõrid programmi läbiviimiseks ette kirjutavad.

Kultuuriradikaal Repoga on varemgi olnud arusaamatusi A. 1965 määrati ta Soome Raadio peadirektoriks. Sellelt kohalt aga tagandati ta tema radikaalse programmi poliitika pärast. Kuid sotsialistide ja kommunistide toetusel sai ta endale raadiosheffi ülesand.

Asjane otsus on kutsunud välja streigi, mis ähvardab katkestada kõik raadio- ja tv-saated. Mõeldud nädala neljapäeval otsustasid nimelt raadio-redaktorid, kes näevad drastilistes sammudes Repo vastu ka lööki nende suunas, hakata streikima. Nad loodavad, et ka tehnikud ühinevad nende streigi-otsusega.

EESTI PÄEVALEHT

Eestniska Dagbladet

Peatoimetaja Juhan Kõka

Vastutav väljaandja

(ansv. utg.)

Arvi Moor

Toimetus ja talitus: EESTI MAJAS FORLAGS: Wallingatan 32, 1 tr. Postiaadress: Box 667 101 29 Stockholm 1 Telefon 21 24 46

Toimetaja Eskilstuna Jüri Aus Andr. Eesti Päevaleht, Box 12, 331 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72 Tellimispesigro nr. 15 67 70-0 Kuulutusarvete postigro 60 50 00-0 Eesti Päevaleht Forlags AB, Stockholm

Tellimishinnad:

Aasta kr. 147- Termin (4 kuud) kr. 53- Kuu kr. 15-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT FORLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kuriers Tryckeri AB Eskilstuna 1972

M. Under

Algus lk. 1

Marie Under

se pidulikult avamisel ühe näitleja pooli. Marie Underi teosed ja samuti tema kohta avaldatud väljaanded kujundatakse eri väljapanekuna aukohale.

Kaugu maa tõttu pole kahjuks Marie Underil, kel tuleval kevadel seisab eest 90-aasta sünnipäev, ja tema abikaasal Artur Adsonil võimalik Torontosse sõita.

UEP raamatunäitusel pannakse välja 800 raamatut. 75-e autori fotod koos käekirja-näidetega ja 800 eksliibrist 50-nelt kujundajalt.

BATUN VALIS UUE JUHATUSE

NEW YORK — New Yorgis tegutsev Balti rahvusgruppide võitlusorganisatsioon Baltic Appeal to the United Nations, mille koosseisu kuuluvad peamiselt noorema generatsiooni inimesed, pidas äsja oma peakooleku, kus presidendiks valiti tagasi leedulane Kestutis Miklas. Eeslihtsast kuuluvad organisatsiooni juhatusesse Rein Virmaa, Mari Linnamaa ja Andres Jüriado.

Koosolekupäeval sai testavaks, et Leedus, Kaunases, on toimunud suure leedu noorte demonstratsioon, mis lõppes paljude Leedule vabadust nõudvate demonstrantide aresteerimisega.

Koosolek otsustas kohe saatja president Nixonile telegrammi, et ta Moskvas külastamisel viibides käsitaks N. Liidu juhtidega balti rahvaste inimõiguste küsimusi ning teine telegramm läkitati Liitunud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile dr. Waldheimile.

Kellel nõuti julgeolekukõnukogu kokkukutsumist Kaunase vahejuhtumist käsitlemiseks. Samuti nõuti peasekretärit Balti riikide iseseisvuse taastamise küsimuse paigutamist Liitunud Rahvaste Organisatsiooni 27-da istungjärgu päevakorda.

Koosolekul konstateeriti, et organisatsioon on mõeldud aasta kestel saatnud Balti riikide huvide kaitses Liitunud Rahvaste Organisatsioonile 478 kirja ning on püüdnud läbi viia kontakte paljude organisatsioonidega ja üksikisikutega, kes tunnevad huvi Balti rahvaste saatuse vastu.

Eriti kriipsutati alla esindajatekoja liikme E. Derwinski esinemist Balti riikide huvide kaitses Liitunud Rahvaste Organisatsioonis.

Koosolekul puudutati ka Euroopa julgeolekukonverentsi küsimust, kusjuures koosolekute poolt kriipsutati alla, et venelees võivad seda konverentsi väga tõsiselt ja teavad selleks põhjalikke ettevalmistusi. Leiti, et selles küsimuses peaksid kõik Ida-Euroopast pärit rahvusgrupid koos loetama ja ühiseid aktsioone planeerima.

Eraku surm

ADELAIDE (VES) — Teatavasti avastati mõne aasta eest Austraalias Adelaides läheduses metsamängestiku koopas erakuna elanud Peeter Johannes Laar, kes oli unustanud peagu kõnelemise normaalses keeles. Pärast avastamist paigutati inimesi kartma õppinud erak peatselt Magill'i riiklikku vangidekordusse. Nüüd teatatakse, et ta on seal 15. mail surinud. Et tal omakseid polnud, maeti ta Adelaides eesti koguduse poolt 18. mail Centennial Parki kalmistule.

● Hans Jüers ja Christina Kjelleräs laulatati 10. juunil Rättvikis.

Noored Kungla suvekodu paadisadamal Björkö—Arholmi. Suvetodud algas äsja tegevuses 1 vahetuses.

Samuti toonitati, et selles küsimuses on hakanud vajalikk samme astuma juba eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonid.

Majandusliku aruande ettekandmisel selgus, et organisatsiooni väljaminekud olid 13 693 dollarit ja sissetulekud 13 092 dollarit. Leiti, et eriti eestlaste ja leedulaste peaksid UBA tegevust senisest suuremal määral majanduslikult toetama, kuna vastasel korral satub organisatsioon raskustesse ning ei ole enam võimaline kavandatud projekte teostama.

UBA-BATUN'i juhatus 1972/73. Istuvad vasaltalt paremale: B. Budrevicius, Rev. N. Trepsha, M. Linnamaa, K. Miklas ja H. Kulber. Teine rida vasaltalt: Dr. U. Blukis, A. Jüriado, I. Rupners ja R. Virmmaa.

EPL-muljeid miljöökongverentsilt: Kuidas maailmapress ootas USA vastust Puna-Hiinalale

Ajalehtedes ja televisioonisaates on esinenud intervjuusid välismaa ajakirjanikega seoses UNO-miljöökongverentsiga. Paljud on väitnud, et on raske saada ülevaadet igapäevastest juhtumistest. Ometi on olnud abiks internetsed televisioonisaated ja kände faktid. Võib-olla seisab raskus selles, et konverentsil oli küsil väga palju erilaseid aineid. Edasi oli konverentsi eeltoode korras juba palju küsimusi otsuseks viimistletud. Seepärast langesid ka otsuste tegemisel väga tihedalt ja kiiresti. Muidu polnuks üldse võimalik 10 päevaga nii paljudest probleemist resolutsiooni kõigile maailma-riikidele valmistada.

Kuivõrd pingul ajakirjanike närvide võivad olla, et oma ajalehtedele materjali valmistada, seda võib järgnevat näide osutada:

Puna-Hiina delegatsioon ründas üldkogus juba esimese nädala laupäeval USA delegatsiooni Vietnami pommitamise pärast. Taheti sedalaadi "saastamist" konverentsi kavva saada. Ajakirjanikele oli see suureks sensatsiooniks. Nad kutsusid igatmoodi USA seisukohta teada saada, aga delegatsiooni esimees Train keeldus vastamast.

Päev hiljem kutsuti pressikonverentsi kokku. Ligi 80-päine kogu ootas. Siis teatati lõpuks, et Hiina samm suhtes polnud üldkogus veel ametlikku seisukohta. Hiljem, pärast seda, kui üldkogus olid kõik sõnavõttud ja kõned peetud ja päevakord vastuvõetud ette nägi, võis USA vastust oodata.

Istusime siis TV ees ja ootasime. TV-tuppa kogunes ikka rohkem ajakirjanikke. Toolidist tuli puudus. Mitted tellisid teleinterjööde ja kaugekõnesteid, et oleks valmis "suureks sündmuseks", mida USA vastus Hiinalale võiks sisaldada.

Kas konverents läheb lõhki või

mitte? Ohhkond oli pingul ja omavaheline jutt muutus aina valjumaks. Kell sai juba 20. Suutsu ja juttu oli tuba täis. Siis karjatas keegi äkki. Oli surmavaikus. Heliindistajad ütlesid, et keegi ajas teisele kohvitassi sülle. Kui siis koosoleku juhataja teatas, et üldkogus on veel üks kõneleja, siis oleksid mõned kindlasti TV-aparaadi uksest välja heitnud, kui poleks olnud paar tuhat meest ees. Üks ajakirjanik Hollandist kargas pörandale mingil sõjantantsu tegema. Närvverides tehti keegi heilindit kaitki ja ta nägu muutus tumesiniseks. Viimaks lõpetas kõneleja. Algas taas mikrofonide seadmine ja jutt vaigistamine. Kui Mr. Tarin kõneleja taha seisma jäi, oli taas vaikne kui haugakambri. Võis kuulda ainult heilindistajate sahinat ja rasket hingamist.

— USA ei ole päri sellega, et miljöökongverentsil esile tuuakse küsimusi, mis pole päevakorras ette nähtud. Hiina käitumine, et poliitiseerida küsimusi, mil USA ja teised riigid kõigest väest koostööd siilitada tahavad ja esitada probleeme, millelised pole võimalik seeläbi konverentsil lahendada, jätab palju soovida. Täna.

Oli tükk aega vaikne. Siis algas äkki rünn. Kõik tahtsid telefonide ja teleprinterite juurde pääseda. Ühel ajakirjanikul kukkusid paberid pörandale, teisel heilindistaja. Mõni istus veel nagu kivistunud toolid ja mõlles, mida nüüd küll öelda. Mõned ütlesid otse välja, et see polnud küll väär kahe ja poole-tunnist ootamist. Keset rünnat palus Hiina delegaat sõna. Äkki jäi kõik vaikseks ja need, kes juba koridoris, trügisid tuppa tagasi.

— Tahan ainult ütelda, et meie teeme reservatsiooni USA vastuvõtte kohta. Meie jääme endisele arvamusle. Täna.

Ajakirjanik, kes oma paberid oli

● Michigani demokraadist senaator Philip Harti naine Jane Briggs Hart jättis riigile maksimaalse vee-randa-tas maksu 6200 dollari suurusse summas, seletades keeldumist põhjuseks, et ta ei toeta sõjakulusid.

● Rootsi kirjanikefondist on jagatud stipendiumideks kirjanikele, tõlkijale, fotograafidele ja raamatute illustreerijale kogusummas 350 000 krooni. Viimaste hulgas on ka Ilon Wikland, kes on saanud tuntuks noorsooramatute illustreatorina.

pörandalt üles korjanud, jäi veel kord väljastatavate meeste ette. Seekord päästis ta küll oma paberid, aga kaenlas olev pintsak jäi teiste jalgade alla.

Kui ma viimasena toast lahkusin, olid toolid segamini, pörandal oli pliaatseid ja pabereid, ümberaetud tuhatose ja ajakirjaniku rebenenud pintsak. Koridoris trügit telefonide ees ja teleprinteri juhtmed olid tulised. Ruttasin ise tagaüks kaudu välja ja jäin treppikotta hinge tõmbama. Ajakirjaniku elu pole kerge. Lugejad nõuavad sensatsiooni iga hinna eest — olgu hinnaks pintsak või heilindistaja.

T.S.

Külastus-kingitused

WASHINGTON — Maailma harmoonia jalele seadmiseks võttis president Nixon pika reisi ette N. Liitu. Oma võõrustajale Leonid Brezhnevile viis ta sel puhul kaasa 9500 dollarilise Cadillaci.

Välisajakirjandust sirvides jääb aga mulje, et see suur kingitus ei aidanud sugugi kaasa maailma rahule. Samal ajal kui Brezhnev tunneb rõõmu oma luksusaustost "on teiste riikide pead hakanud pisut mõtlema ja meenutama, mida president Nixon neile on kinkinud.

Näiteks sai Kanada peaminister Nixonilt kingitus lauakella. Selle väärts hinnatakse 75 dollari peale. Presidendi abikaasa kinkis pr. Trudeau'le poja Justini jaoks täisloputud mängukoera.

Kuid leitakse, et Kanada peaministripari ei tohiks nuriseda, kui ta ennast võrreks näiteks Puna-Hiina esimese kodaniku Maoga. Tema sai Nixonite käest ainult härjapaari. Loomad olid vanad ja haiged ning uus kliima ei sobinud neile põrmugi, sest nende karvad kukkusid välja ja härdasid on nüüd paljad.

ÜE Päevade rongkäik 5 000 osavõtjaga

Eesti Päevade juhtkonna ja Toronto eesti organisatsioonide ühisel koosolekul kinnitati rongkäigu üldjuhi H. Kore ettepanekuna ja Vabaduse apelli ettekandmise kava. Päevade peakomitee esimees R. Kreem tegi osavõtva 36 organisatsiooni esindajale teatavaks, et ÜEP aputaari-nideks on Kanada föderaalvalitsuse riigisekretär G. Pelletier, Ontario peaminister W. C. Davis, Toronto linnapea W. Dennison ja E. V. esindaja USA-s E. Jaakon. Rongkäigust osavõtjate arvu hinnatakse 5000-udele, kellede marssimine läbi linna algab laupäeva, 15. juuli hommikul kl. 9.

Osavõtjad peavad kogunemiskohal olema rongkäigu korraldamiseks kl. 8 homm. Rongkäigu rivis sammutakse 6-inimeselises ridades, millega arvestades rongkäigu pikkus kujuneb 1,2 miili. Marssruut on 1,4 miili, mille läbikõndimiseks kulub ümmargu-selt pool tundi. Seega on rongkäigu esimehe osa väga raskoja väljakul, kui viimane osa alles liikuma hakkab!

Rongkäigu kogunetakse Queens Pargis, parlamendihoonet taga. Läbistatakse Wellesley, Yonge ja Alberti tänavad. Rongkäigu on iga tuhande osavõtja kohta üks orkester. Nende saamiseks on käimas läbirääkimised sõjaväe ja politsei orkestritega. See on küllalt kallid asi, kuna tasud tulevad maksta ürioonide normide alusel.

Erimaadest osavõtjad sammuvad omaette gruppides, millede ees vastava maa lipp. Rongkäigu eesotsas on pärast ratsapolitsei päevade embleem ja peakomitee liikmed.

Rongkäigu esirivad võimelejad võimlemisdröessid, rahvatantsijad rahvarüüvad, koorid, skautliikud organisatsioonid ja koolid oma for-

matsioonides jne. Akadeemiliste organisatsioonide osavõtt pole veel selgunud.

USA-poolselt see ei toimu kuna liikmed on esimeses paljudes ürgides, nagu koorid, Võitlejate ühin-gud, rahvatantsijad ja võimelejad, skautliikud organisatsioonid jne. Nende koostumist oma intimgorganisa-tioonidesse ei peeta õigeks.

Rakkoja väljakul mängitakse Kanada hümn, mille järele ütleb avasõna peakomitee esimees R. Kreem. Siis tervitab linnapea W. Dennison. Kõnega esineb end. peaminister J. Diefenbaker. Vabaduse apelli kannab ette E. V. aukonsul Kanadas I. Heinsoo. Apelli õpib Eesti hümniga.

Peale organisatsioonide esinevad rongkäigu ka kõik teised eestlased omaette suurtes gruppides, millega palutakse arvestada ja võimalikult rohkearvuliseit koguneda kella 8 homm. kogunemiselväljakule.

● Skellefteås kihlusid 10. juunil Kalev Kilter ja Jeanette Björkbo. Mõlemad elavad Stockholmis.

Lõpuspart Ülemaailmsete Eesti Päevade eel Roots: Eesti Päevade Rootsi Komitee pidas reedel, 9. juunil oma koosolekut Stockholmis Eesti Majas, et arutada viimaseid pakilisi probleeme enne "suurt hüpet" üle Atlandi. (EPL-foto Lepper).

Presidendi tänu ERK-le toetuse eest

NEW YORK (VES) — Eesti Rahvuskomitee esimehele saabus Valgest.

Majast presidendi eriasistentidelt Roland L. Eliiõttil järgmine kiri:

"Armas härra Ploor, president palus mind teid tänada lähtuse eest otsustava sõjalise aktsiooni kohta, milleks ta andis käsu sõja lõpu kiirendamiseks Vietnamis. Nagu ta rõhutas oma 8. mai sõnavõtus, vaenlane võib saavutada selle aktsiooni lõpetamise meie sõjavange vabaks lastes ja ühinedes rahvusvahelisel järelevalvel toimuva relvaderahuga kogu Indo-Hiinas. Ühendriigid alustavad siis oma sõjajõudude täielikku väljatõmbamist Vietnamist, mis viiakse lõpule nelja kuu jooksul.

See on meie riigi ajaloo kõige pikem ja raskem sõda. Kõik meie kodanikud ootavad püsivat, ausat rahu. See päev on ligiläbi ja kindlasti tuuakse veelgi ligemale, kui ameerika rahva suur enamus, kes toetavad presidenti, teevad oma vaated teatavaks oma valitud esindajale.

sõpradele, naabritele ja kohalikele ajalehtedele. Niisugune üksmeelne osutamine teeb maailmale eksimatuks, et meie riik ei kõhk- le tähtsast oma ausast kohustusest Lõuna-Vietnami suhtes, ega oma otustavust seal asuvate 60.000 ameerika sõduri julgeoleku kaitsmiseks, ega nõudmast USA sõjavangide vabaks lastmist ja sõjategevuses kadunud jäänute kohta täieliku aru- ande esitamist.

President hindab väga teie julgustavaid sõnu."

Eesti Rahvuskomitee saatis presidendi Richard Nixonile kirjaliku heakskiidu Vietnamis sõja kiireks lõpetamiseks tehtud korralduste kohta.

● Ferekonad Vaho Eier on sõitnud puhkusele Ameerikasse ja Kanadasse.

Connally pole sobiv

WASHINGTON (VE) — USA asepresident Spiro Agnew ütles ajakirjanikele, et ta ei pea võimalikuks, et republikaanide partei konverents võiks esitada demokraadi John Connally asepresidendi kandidaadi.

Spiro Agnew rääkis pressiga otsekohe pärast oma kohtumist president Nixoniga Valges Majas enne presidendi Moskvasse sõitu. Asepresident raporteeris Nixonile oma reisimuljeid Jaapanisse, Tailandi ja Lõuna Vietnam. Ta mainis ajakirjanikele, et andis Nixonile optimistliku ülevaate sõjalukustat Vietnamis. Presidendi jaoks Agnew'it, kas ta peab ennast tulevaseks asepresidendi kandidaadiks. Agnew vastas, et praegu on liiga vara asepresidendi küsimust puudutada, president peab tegema oma valiku enne parteikonverentsi algust, ning loomulikult peab ta valima mehe, kellest tal kõige enam abi. Kui ajakirjanikud küsisid, kas ta arvab, et Connally on see mees, vastas Agnew: "Ma ei usu, et mees, kes kuulub majale keskpäevadel demokraatlikku parteisse, võiks korralpealt muudatada republikaaniks, keda siis republikaanide partei valiks asepresidendiks."

E. K. protesteerib Eesti Rahvuskongressi seisukohtade vastu

Eesti Komitee Rootsis kiitis häaks ja ühines alljärgneva deklaratsiooniga osavõtu küsimuses Rahvuskongressist Torontos 1972. a.:

Eesti organisatsioonidele vabas maailmas mäis 1972 saadetud Ülemaailmse Eesti Rahvuskongressi kutsega kutsutakse Rahvuskongressi peakokkulekust osa võtma kõiki rahvuskultuurilisel ja rahvuspoliitilisel alal tegutsevat Eesti organisatsioonide vabas maailmas. Edasi öeldakse samas kirjas, et organisatsioonid on õigustatud kongressi peakokkulekule saatma kuni kolm hääleõiguslikku esindajat olenevalt organisatsiooni tegevuse iseloomust, ulatusest ja liikmete arvust.

Kutse järgmisest lõigust ja kutsele lisatud isiklikust registreerimisest aga selgub, et Ülemaailmsesse Eesti Kesknohukogusse kuuluvad organisatsioonid on asetatud privilegieeritud seisukorda, kuna need organisatsioonid on esindatud Rahvuskongressil mitmekordselt. Esiteks on need organisatsioonid esindatud Ülemaailmses Kesknohukogu liikmete kaudu, teiseks saavad need organisatsioonid täi- söiguslike esindajate kongressile saatma kõik oma esinduskogude liik- med.

Ülemaailmsesse Eesti Kesknohukogusse kuuluvatest organisatsioonidest n.n. üldvalimistega moodustatud Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides võib rahvuskongressile saatma, lisaks Kesknohukogu liikmetena esinevatele esin- dajatele, 50 delegaati, Rahvusliku Vä- lisvõitluse Nõukogu Kanadas 45 dele- gaati ja Rootsi Eestlaste Esindus 100 delegaati. Samuti on Austraalia, Ing- lismaa ja Saksamaa kesketsele orga- nisatsioonidele, mis on loodud kohali- kelele esindajast, võimaldada teil- tavaliselt Rahvuskongressist osavõtt, lisaks Kesknohukogu liikmetena esinevatele esindajatele, oma esinduskogude täies koosseisus.

Ülemaailmsesse Eesti Kesknohukogusse mittekuuluvatele keskorgani- satsioonidele on aga ette nähtud al- nult 3 delegaati, nii näiteks on Eesti Komitee Rootsis antud ainult 3 mandaati, Eesti Rahvuskongressile 3 mandaati, Eesti Rahvusfondile 3 mandaati, Eesti Kultuurikondile 3 mandaati jne.

Selline organisatsioonide jagamine kahte kategooriasse on kõige elemen- taarsema õigustunde vastane. Rootsi organiseeritud eestlaskond on Üle-

maailmseid Eesti Päevi ettevalmista- vas Rootsi komitees kaasa töötanud võrdõigusliku koostöö alusel ja see töö on arenenud sujuvalt selles tead- mises, et kõik eestlased ja eesti or- ganisatsioonid ka Ülemaailmsel Eesti Päevadel ja Ülemaailmsel Rahvuskongressil Kanadas on osa- võtjaina arvestatud võrdõigusliku koostöö alusel. Sellest eeldusest tingitult ongi Kanadas sõitmas nii suur eestlaste arv.

Eestlastel vabas maailmas on ca 600 organisatsiooni. Kui nüüd Rahvuskongressi kokkukutsujad tahavad ehademokraatlike vahenditega anda Ülemaailmsesse Eesti Kesknõukogusse kuuluvale Kuuale orga- nisatsioonile mitmekordselt suure- mad õigused kui teistele, siis on see ebaõiglane eesti organisatsiooni- de rühmale enamuse täiesti vast- võitluna, kuna see on vastuolus kõige elementaarsemate koostöö põ- hindetega demokraatlikus ühiskon- nas.

Eesti Komitee Rootsis, olles aruta- nud tekinud olukorda, protesteerib Eesti Rahvuskongressi kokkukutsu- mise ebaõigussuse ja diskrimi- neerivate aluste vastu.

Eesti Komitee Rootsis on nüüd kongressist osa võtma tingimuse- l, et kõik organisatsioonid, kaasaarva- tud Ülemaailmsesse Eesti Kesknõu- kogusse kuuluvad kuus organisatsio- ni, on õigustatud Rahvuskongressile saatma võrdõiguslikel alus- tel kuni kolm hääleõiguslikku esi- ndajat ja et organisatsioon ei oleks mitmekordselt esindatud.

Samuti jääme Rahvuskongressi Rootsi toimikuna üksmeelse seisukoha juurde, et Rahvuskongressi ju- hatuses oleks Rootsil üks esindaja, kuna see vastab Rootsi keskorgani- satsioonide struktuurile.

Eesti Komitee kirjas, millele on al- la kirjutanud esimees A. Reintam ja bürojuhataja H. Mark, üteldakse lõ- pus:

Loodame et meie poolt esitatud õi- gustatud soovidele saame rahulda- va vastuse, vastasel korral oleme sunnitud uuesti kaaluma Rahvuskongressist osavõtu küsimust.

Kas teie lapsed ja lapselapsed loevad EESTI PÄEVA-LEHTE?

Selle kaudu seotakse nad eestlusega ja Eesti probleemidega. Paljud vanemad peavad oluliseks tellida lehte ka oma lastele kingitusena, et nad harjuksid eesti oma lehte lugema.

SOOVITAGE EESTI PÄEVALEHTE NENDELE, KES VEEL EI OLE TELLIJAD
EPL saadab meeleldi proovinumbreid.

Võidujooks ärideks N. Liiduga — Jaapan suurimaks partneriks

LONDON — Samal ajal kui Ühendriigid ja N. Liit rajasid president Nixon'i külastuse ajal N. Liitu ühise komisjoni mõlema maa vahelise kaubavahetuse suurendamiseks, on kõik Euroopa riigid ja Jaapan süvendanud oma kaubavahetust N. Liiduga. Inglismaa kaubavahetus on kiesoleval aastal esimese kolme kuu jooksul võrreldes mõeldud aastaga kasvanud 15 protsenti, kohanades oma tingimusi venelaste nõud- mistega, samuti on teiste riikide ekspordis N. Liitu märgata suurt tõusu.

Nii sõlmis üks briti firma hiljuti N. Liiduga kokkuleppe 26 miljoni dollari ulatuses masinate eksporteerimiseks Venemaale ning üks teine firma valmistab venelastele elektroonilise telefonivarustuse lüliteid.

Samuti on Inglismaalt Venemaale hakatud eksporteerima suurema- tes kogustes keemiaprodukte.

Lääne-Saksamaale on venelased esi- tanud suuri tellimisi. Nii soovitakse Lääne-Saksamaa tööstuselt 490 000 kaubavagunit ja 16 000 reisivagunit. Peale selle soovitakse suuremates kogustes kaevanduste masinaid, kala- laevu ja autoteeninduse varustust. Lääne-Saksamaa suured tööstused Salzgtitter AG, Hoechst AG ja Hen- kel on saanud Moskvast tellimisi keemiatööstuse sisseadele.

Ka Itaalias on märgata kaubavahe-

tuse elavnemist N. Liiduga. Ligema- le 300 itaalia firmat on saanud ve- nelastelt tellimisi varustuse ja sisse- seadete muretsemiseks autotööstusele, mille Fiat ehitab N. Liidus.

Itaalia ettevõtteid on ehitanud N. Liidus kummi-, väävi- ja teisi tööstusi.

Teistest riikidest ei jää maha ka Prantsusmaa, Rootsi ja Soome töös- tused.

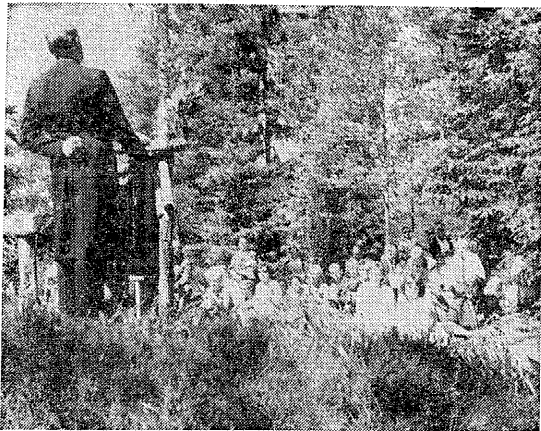
Jaapan on kujunenud viimasel ajal N. Liidu suurimaks kaubanduspartne- riks. Jaapan aitab venelastel välja arendada Siberi maapõuevarade eks- pluaatimise süsteemi, kusjuures ees- kätt pannakse rõhku trans-Siberi õli- juhtmistiku ehitamisele. Jaapanlased viivad läbi juhtmistiku konstrueerimise ning vastutaksu Moskva lu- banud neile õli.

Balti esindaja kohtus UNO peasekretäriaga

MONTREAL (VE) — Ühenduses oma hiljutise visiidiga Ottawasse külastas UNO peasekretär dr. Kurt Waldheim ka Montreali. Kohalik Ühendatud Rahvaste ühing kor- raldas peasekretäri auks banketi Windsoris hotellis. Peasekretär pida- das umbes 500 pealisele publikule lühikeses kõne, mis oli pealis- kaudne ja käsitsas suurrõhke va- helisi kombinatsioone ühenduses UNO aktsioonidega.

Montreali balti ühiskond oli ban- ketil esindatud Balti Liit Kanadas Montreal osakonna esimehe Peeter Möldre kaudu. Balti Liit Kanadas Montreali osakonna juhatuses püü- deks ol K. Waldheimiga isikliku kontakti loomine ja tema tähelepa- nu juhtimine sellele, et tuleks astu- da samme Balti riikide vabastami- seks nõukogude okupatsioonilt alt. Kahjuks ei olnud Peeter Möldrel või- malusi pikemaks keskusteluseks UNO peasekretäriaga ja tema isiklik kon- takt piirdus ainult tervituse vahetu- sega, mida ta tegi vabade eestlaste, lätlaste ja leedulaste nimel.

● Ridgewoodis New Jersey osariigis USA-s, sündis Elvi (na Hui) ja Harry Rannale poeg Erik teise lapsena.

Laupäeval, 24. juunil toimus Metsakodus Suviharjajade, kuhu Metsakodu ootab rohkesti külastusi. Vaimulik osas juhtustab piiskop Soen Danell, keda ülaloleval pildil näeme juhtustamas ühel varasemal Suviharjajate pool.

Etniline minister vähemusele Kanadas?

TORONTO (EPL) — Torontos toimunud konverentsil "Heritage Ontario" (Ontario pärand), mille korraldas provintsi valitsus, esitasid 54 osavõtjat etnilist gruppide nõudmist, et Ontario provintsi valitsus looks erilise etnilise kultuuride ministertuuri, millele hoolitseks vähemuste keele ja kultuuri säilitamiseks ning nende omakultuurilise tegevuse toetamiseks, samuti toetaks vähemuste kooli, aliauks raamatuid trükitud koolidele jne.

Konverentsist võttis osa 1000 inimest. Huhtitaval kombel olid ka inglased esindatud kui etniline grupp, samuti prantslased ja indiaanlased. Uute vähemuste gruppide hulgas olid kohal ka eestlased. Delegaatidele esines kõnega provintsi valitsuse peaminister Davies.

Konverents, käsitledes ajakirjanduse, raadio ja televisiooniasutuste tegevust kirjeldades kriipsutati eri-

ti alla, et Kanada suurajalehed suhtuvad väga jahedalt etniliste gruppide üritustesse.

Eriti märgiti, et riiklik televisioon- ja raadio saatelajamade võrk Canadian Broadcasting Corporation, ei taha midagi teada etnilistest gruppidest ja nende eluvaldustest.

Konverentsi ettepanekud lähevad Ontario valitsusele seisukoha võtmiseks.

Maalimalaager "Kotkajärve" valmib talguliste tööga

TORONTO (EPL) — Kui aprilli kuus oli "Kotkajärve" laagri aladel leida veel küllalt lund, siis mai kuu, mis sel aastal kujunes rahvapäraseks soojaks ja pähkeseisusteks, sulatas selle ja kuivatas seal veel rajamisel olevad laagri platsid ja teed kiirelt, nii et väsimatud talgulistel võisid nüest asuda sügisel pooleli jäänud laagri ettevalmistus-tööde juure juba mai kuu alul. Ettevalmistus-tööde tempo kiirendajaks on saanud tublisti asjaolu, et osavõtt laagrist on kujunenud ootamatult rohkearvuliseks.

Teatavasti näitas "Kotkajärve" laagrist osavõtt eelregistreerimine ca 700 osavõtjat, millest arv k.a. mai kuus muutus aga 958-ks, tuues ettevalmistus-tööde kavadesse ka teatud muudatusi, kuna nt. sügü-aegadest varutud katusel-alune tuli suurendada, et nõuete kohaselt ära mahutada korraga sööma 200–300 sõjast. Samuti tulid mitmed all-laagrite alad avardada, mahavõttes puid ja sillutades uusi alasid. Veokite parkimise ala tuli laiendada ning väga mitmed muud laagri toimimiseks soetud probleemid lahendada.

Vahepeal on ka laagri juhtkonna täiendamine toimunud, mille järele järgmised juhid on kinnitatud ülesannetesse: juhtide all-laagri juhiks on kinnitatud nskm K. Novek, vanemskautide all-laagri juhi nskm T. Säägi abiks on kinnitatud Austraalia malevasse kuuluv Adelaidei venduskautide juht — nskm U. Reeb. Laagri õdedeks on kinnitatud proud Tamm ja Mell ning gdr Ly Pajusi ja Aed Sandström, viimane osalise ajaga. Gaidalaagri spordiala juhiks on gdr Tiiu Meier ja skautlike võistluste korraldajaks on nskm Jaak Haabniit. Transpordid juhiks on kinnitatud nskm. Jaan Scheer ja laagri peapereanaiseks pr. M. Mälberg.

Eelöödega on alustatud ka kaugele tulijate laagrist osavõtjate mahutamiseks eesti kodudesse enne ja peale laagrit, kes selleks on soovivaldunud.

Ka on jõutud nii kaugele laagri raamatute sisu komplekteerimise tööga, et raamat võib minna trükkis. Staabi otsus oli, et raamat omaks tasku formaadi, kindlustades sellega ta kaasaskandmise võimaluse laagris. Ütmaailmsete E. Päevade rongikäigu aeg muudeti vastavalt E. Pä-

vade Peakomitee ja "Kotkajärve" juhtkonna esialgsele kokkuleppele, võimaldades sellega eesti skautlikul noorusel osavõtta rongikäigust vormilistest ja mitte rahvatantsijate-na või võimlejatena. Rongikäik toimub laupäeval, 15. juulil, algusega kell 9 hommikul.

Samuti pole võimalik E. Päevade lõpu-pidustuste tõttu "Kotkajärve" laagri avamine pühapäeval, 16. juulil, kuna sel päeval toimub laagrist osavõtjate kogunemine ja "Kotkajärve" pidulik avamine toimub esmaspäeval, 17. juulil kell 3.00 p.l.

Muudatusi ajas tehti ka E. Skautlike Noortejuhide I Konverentsi õhtusöögijärgse ajaks, kinnitades õhtusöögijärgseks kell 19.00, võimaldades sellega soovijatele osavõtta samal õhtul toimuvast rahvapeost või teatrit ette-

mitmete kaalutluste järel pidi Maalimalaager "Kotkajärve" staap jääma seisukohale, et kõik laagrisse tulijad on tekkide osas isevarustajad. Erand on vaid ehk kaugele saabuvas üksik-gaiddide skautide suhtes. Kogu laagri elab tekkides ja teisi majutamis võimalusi ei ole laagri piirkonnas.

Maalimalaagri "Kotkajärve" informatsiooni teataja "Kotkajärve" EEL Nr. 3 on juba trükkivalmis ja loodetavasti saadetakse laagrist osavõtjatele välja juuni kuu teisel nädalal. Täsisiks on peale laagri informatsiooni kirjutusi noortel mälestusi vedetud laagristest, selgitav kirjutus mitmesuguste ümistasvahendite kahjustavatest mõjudest j.t. artikleid. Lisaks on maalimalaager "Kotkajärve" kaart ja teejuhik "Kotkajärvele" kandest.

H. K.

Lastevanemate komiteed koolides Nõuk. Eestis

Ajalohes "Nõukogude Õpetaja" avaldati "Uus põhimäärus lastevanemate komiteedele". See uus põhimäärus alusel võidakse organiseerida lastevanemate komiteed koolides. Oloomulik, et see töö on ennekõike poliitiline, sest põhimääruse esimeses osas üldeldakse, et lastevanemate komiteed luuakse kooli pedagoogilise kollektiivi abistamiseks laste kommunistlikul kasvatamisel ja õpetamisel.

Noorte kommunistideks kasvatamiseks kõrvalt teisteks lastevanemate komiteed ülesanneteks on kooli abistamine kaheksaklassilise koolikohustuse ja üldise keskkariduse elluviimisel, koolikohustuse fondi moodustamisel ning selle õige kasutamise korraldamisel. Ka kodu ja kooli vahelise koostöö igakülgne tugevdamine ning lastevanemate mõjutamine kuuluvad komiteede pädevusse. Lisaks organiseerib komitee lastevanemaid koolivahekoostöö süstema ning õpilastele teatmist kontrollima väljaspool kooli.

Kõigele sellele lisaks kuulub lastevanemate komitee ülesandesse veel

kommunistlik-pedagoogilise propaganda organiseerimine, paremate kasvatustööde kogumiste levitamine, kooli abistamine materiaalse õppebaasi tugevdamisel, õpilaste toetustelise korraldamisel, kooliühenduste heakorrasustelise, sanitaar-hügieenilise tingimuste parandamisel ja kutsesuunitluse organiseerimisel.

Põhimääruse teine osa käsitleb lastevanemate komiteede moodustamist ja töökorda. Üldeldakse, et lastevanemate komitee valitakse kooli lastevanemate üldkoosolekult või moodustatakse klasside lastevanemate koosolekult valitud esindajatest. See toimub iga õppeaasta alguses. Komitee liikmete arv määratakse koolis.

Kesk- ja suuremates 8-klas-silistes koolides valib komitee veel presidiumi, kuhu kuuluvad esimees, aseesimees, sekretär ja 3-5 liiget. Väiksemates 8-klas-silistes koolides valib komitee esimehe, aseesimehe ja sekretäri. Kooli lastevanemate komitee esimees on ka õppenõukogu liige. On eadastatistatav, et süsteemile iseloomulikuna on ka lastevanemate komitee plaan, mis koostatakse koos poolastaks või kogu aastaks.

Põhimääruse kolmandas osas määratakse kindlaks ka lastevanemate komiteede ülesanded. Nii võivad lastevanemate komiteed oma ülesannete täitmisel astuda kontakti nõukogude organite, ühiskondlike organisatsioonide, sheffitevõtete, majandite ja asutustega, et taotleks koolide abi kasvatustöös ja materiaalse õppebaasi tugevdamisel, samuti sel juhul, kui on tarvis muuta vanemate suhtumist laste kasvatamisse.

Edasi näidatakse, et komitee võib teha kooli direktorile või õppenõukogule ettepanekuid klassi- ja kooli-välises tegevuse parandamiseks, materiaalse õppebaasi tugevdamiseks, kommunistliku propaganda tõhus-tamiseks jne. Põhimäärus näeb ette, et kooli direktor ja õppenõukogu peavad tehti ettepanekuid läbi aru-tama ja vastuvõetud otsustest komiteele teatama. Ka on komiteel õigus kuulata direktori ja teiste töötajate informatsiooni olukorrast ja perspektiivdest koolis ning selgitusi lastevanemaid huvitavates küsimustes. Samad õigused esinevad lastevanemate komiteel ka klassijuhatajate ja õpetajate osas, kellele nad võivad esitada ettepanekuid õppetöö ja klav-sivilise töö parandamiseks ja tõhus-tamiseks. Ka kuulub lastevanemate komiteede õiguse: Tutvuda õpilaste kodudes nende elamis- ja kasvatustingimustega.

Selle uue põhimääruse järele alustatakse tegevust alates 1971/72. õppe-aastast.

Berliini müürile pikendus

BERLIN — Ida-Saksamaa valitsus hakkas ehitama uut järku Berliini müürile just sel momendil, mil uued korraldused ja kokkulepped Ida- ja Lääne Berliini vahel käiku rakendati.

Berliini kokkuleppe põhjal, mis nelja riigi välisministri poolt äsja alla kirjutati, on Lääne-Berliini elanikel õigus astuda jooksul 30 päeva külasena Ida-Berlinis või Ida-Saksamaal viibida, kuid Ida-Saksamaa ametivõimud keelduvad nüüd viisist astuda välja andmast, nõudstes ainult selliste külsäikudega, mis on seotud hädaloorkorraga.

● Vello Salo annab välja katoliiklikule ajakirja "Maarjamaa" ja on alustanud seeraraamatute väljaandmist, millest esimese teosena ilmunud "Pascali mõtted". Uus teos on valmimisel Paavsti esindaja Possevo missionist Eestis". Vello Salo on trükkivalmis ka Itaalia-keelne eesti luuleantoloogia käsikirja. Väljaandend saab tellida: Vello Salo, Villa Mondragone, I-11144 Frascati.

HUUMOR

Naine tabab mehe üleisaviskamiselt ja teeb talle kibedaid ettehihte, et ta on endale soetanud sõbratari.

"Mis on selles siis imelikku?" imestab mees. "Sul on ju ka sõbratar, miks siis mul ei või olla?"

*

Pimedas sadamaraajoonis peavad kaks hulgust mõduja härra kinni ja küsivad tuld. Küsitlutele on õnnelik, et pole tegemist röövimisega ja süüta rõõmsalt oma valgumihki. Hulgused aga ei mõtlej suitsu põlema panna, vaid hakkavad hoopis külli ja kirja mängima.

Tuleandja vaatab seda natukene aega pealt ja küsib, miks nad niisuguses olukorras nüüd mängima hakkasid.

Ütleb üks hulgus: "Meie tahame vaadata, kumb meist saab teie rahakoti omale."

*

Väike ja roheline, kahe katsesarvega marsielaanik jõuab teekonnalt Maa juurde tagasi Marsile. Temalt küsitakse, mis temale maakeral kõige enam meeldis.

"Ma arvan, see on sed pika torniga hoone," ütleb marsilendur, "mida maakeera inimesed kasutavad efektiivselt ja kiire nooremise läbiviimiseks. Kui noor tüdruk läheb sinna vana mehega sisse, tuleb ta poole tunni pärast sealt juba täiesti noore mehega välja!"

● Montrealsed õnnistati 11 leerilast: Kadi Mai Kaljuse, Viive Ingrid Pruuli, Viia Raud', Eva Viirese, Olaf Karl Backman', Alan Toomas Habicht', Andres Rein Kohler', Eric Hans Pärtelpoeg', Jaan Alan Rannu, Toivo Roy Sepa ja Erik Teose.

Administratiivaparaat Tartu ülikooli juures

Tartu ülikooli administratiivaparaadi koosseisu kuulub 124 teenistuja-töötajat. Nende nimeline loetelu (andmed seitsa 15. märts 1971) esitatakse teatnikus "Tartu Riikliku Ülikooli struktuur ja isikuline koosseis". Kogu see paraat allub haldusprorektorile, kelleks Aleksei Uibokand. Ülikooli kantselile, mille juhatajaks Hildegard Kivistik, asub endiselt ülikooli peahoones. Kantselile liitab 5 isikut. Ülikooli arhiivi asub V. Kingissepa (end. Jakob) tän. 15-a. Arhiivi juhatajaks on Valve Pallav, arhiivariiks Eve Tomson.

Ülikooli peahoones asuvad veel aspirantuuriosakond (juhataja Salme Laar), ettevalmistuskursused (juhataja Evi Lepik), ettevalmistusosakond (juhataja Anatoli Mitt), teadusliku uurimistöö sektor (juhataja Eugen Kaitsa) ja õppeosakond (juhataja Raimond Tani).

Kaardiosakond (juhataja Asta Liivak) asub V. Kingissepa tän. 18. Kapitalehtiosakond (juhataja Kersti Sirkel) allub haldusprorektorile asatijale ehituse alal, kelleks Mihkel Ratas. Osakond asub Abovjani tän. 4. Kaugõppeosakond, allub kaugõppeprorektorile (Valter Haamer) asub samuti V. Kingissepa tän. 18. Selle osakonna Tallinna konsultatsiooni-punkti (Pärnu pmnt. 6) juhatajaks on Endel Pinn, Pärnu konsultatsiooni-punkti (Võidu tän. 28) juhatajaks Aino Paju. Kirjastus- ja trükoosakond (juhataja Juhan Sarv) asub Tartus, V. Kingissepa tän. 18.

Suurema koosseisu, kokku 24 inimest, omab majandusosakond, mille juhatajaks haldusprorektori abi (Osvald Mägi). Selle osakonna koosseisu kuuluvad õppehoone komandandid, laohoidjad, dispetšerid ja tselid

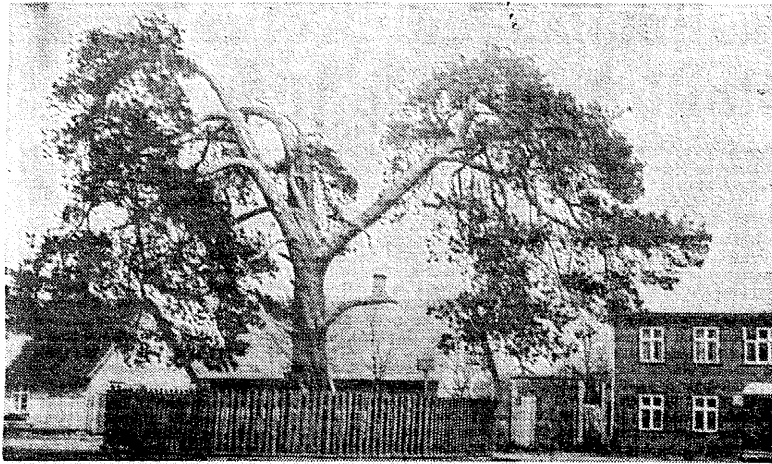
süsteemi iseloomustavad ametnikud. Valvulemaks on Ilmar Tikk.

Plaani-finantssosakonna juhatajaks on Einar Marken, raamatupidamise psakonna juhatajaks pearaamatupidaja Lembit Zernant, Tema asetäitjaks on Elsa Odrats. Osakonnal on 23 ametnikku.

Vanemtöödejuhataja jaoskonna juhataja on Ahto Liik, varustusosakonna juhatajaks Mihkel Danilovits, kaks kuuluvad ülikooli administratiivaparaadi koosseisu veel: esimese osakond (vanem-inspektor Valeria Nõks) ja teine osakond (vanem-inspektor Liidia Anikina), millede ülesanded ega koosseis ei näidata.

Ülikooli juriskonsult on Evi Paulus, õhutustehnikai insener Aino Punnar, peaanergietik Raimund Sakarias, peamehaanik Ain Silm ja tsivilkaitse staabiülem venelane Igor Sobolev. Arstipunkt (juhataja Aino Soit) asub Vanemuise tän. 46 kohvik ja söökla (juhataja Hilja Sotnikova, asetäitja Linda Kallastu) Ülikooli tänav 20 ja lasteand (juhataja Maret Rahe) Burdenko tän. 42. Zoologia muuseumi juhatajaks on Raimond Veenpere ja klassikalise muinasteaduse muuseumi juhatajaks Öie Uiter.

Kehakultuuriteaduskonna spordibaasi juhatajaks on Imre Reineller. Võimlad asuvad V. Kingissepa tän. 19 ja Mitsuburi (end. Lai) tän. 37. Tenniseväljak ja paviljon asuvad Toomeoru, purjesportibaas Praagal. Staadioni (Stadioni tän. 21) direktoriks on Richard Lulla, Emajõe spordibaasi (Kalda tän. 12) juhatajaks Johannes Hurt ja Otepääl, Kärla spordibaasi juhatajaks John Põldsa.

Tamm Kilingi-Nömmel, mille päritolu ulatub Põhjasõjaajadesse.

Huvitavate dokumentide leid Tallinna Niguliste kirikust

Jaauar 1956 leiti Tallinna Niguliste kiriku kooriruumi altari müüritisest valtsitud ja kinnijoodetud vaskplekist karp, mis asetses selles tehtud pesas altari vundamendi keskel, kiriku pööranda kõrgusel. Esimaks kirjutas sellest leitud kunstiajaloolane Helmi Üprus ajakirjas "Ehitus ja Arhitektuur", kus üteldakse, et "karbis oli suurekauline neljaleheküljeline gooti kirja ühedalt täiskirjutatud saksa keele pargamentürik daatumiga 6. V 1830, mis oli koostatud aastail 1810–1830. Niguliste kirikus tehtud ehitustööde kohta, ja kuus — vene ja poola — münti. Ürik olevat koostatud kroonika laadis ning alikirjades hulgas esimese olevat Tallinna bürgermeistri sündinud F. G. Bunge oma.

Niguliste kiriku ajaloo kohta andmeid sisaldavaist ehitiste paigutatud ürikust on 1956. aasta leid nüüd puuke, sest kõik teised teadaolevad

Idasaksamaa "kontingent" olümpiaadile

MÜNCHEN — 2300 spordihuvilist lubab ajakirja "Stern" teatel Ida-Saksamaa valitsus sõita Müncheni olümpiaale.

Iga läänedsoitja peab aga omama kellegi, keda ta saab "pantvangiks" jätta. Ühtlasi on tingimus, et olümpiaale soijtal ei tohi Lääne-Saksamaal oita sugulasi.

Kui esineb surmajuhtum

Konsulteerige suurima usaldusega matusebürood

Thure Söderquist
Begravnings &
Eldbegängelsebyrå

Mariatorget 1

116 48 STOCKHOLM
Tel. 41 80 07, 41 80 98

Eriala:

Eestikombelised
matustetähtsused
Ööpäevane valvekord

ürikud hävisid kiriku põlemisel 1944. aastal. Uus leid tähistab viimaseid suuremaid ehitustöid Niguliste kirikus. Need kirikuhoole avariseisundist põhjustatud tööd aastail 1846–1850 kujunesid tegelikult restaureerimiseks, mida tol korral nimetati tagasihoidlikult kapitaalremondiks.

Ürik, mis nüüd leiti, näitab, et juuba 19. sajandi esimestel kümnenditel tähtsaldati Niguliste kiriku konstruktioonis mõningaid deformatsioone. Aastal 1820 varises altari taguses põhjapoolses võlvis krohv ja kooriruumi võlvilülid ja roided näitasid vajumistendentsi. Samal ajal tähtsaldati deformatsioone ka altari lähedal asetsuva piilari juures. Aastal 1821 toetati kooriruumi võlvid palkidega ja see osa hoonest kui varisemisohu lik eraldati pikhoonest laudvaheseni naga. Selles olukorras kasutati kiriku veel üle 20 aasta. Alles aastal 1826 keelas raad järjest suureneva vajumise tõttu (hoone idasosas) kiriku kasutamise jumalateenistusteks.

Uurimised väitasid, et praod ja kiivide langemine võlvidele oli tingitud kiriku kooriosa rajamisest nõrgale pinnasele. See oli siis nn. vana häda, sest ka 17. sajandil kindlustati Niguliste kirikus ulatuslikult torni ja põhjapoolsete müüride vundamenti. Ka esineb kirikuraamatus 1482. aastast pärinev märkus uue vundamendi kohta, kuid kus kohal ja missuguses ulatuses, seda ei näidata.

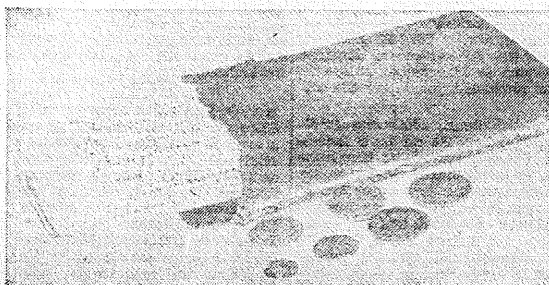
Aastal 1846 otsustati lammutada Niguliste kiriku idapoolne osa katusesest kuni vundamendini, kaasa arvatud ka pöörandaplaadid ja 4 piilari altari kooriosa. Et vanad kiivid oma enamikus osutisid kasutamiskõlbmatuks, siis ruum osa müürist ehitati uutest kividest. Pöörandaulused hauakambriid täideti prahiga. Lammutamise ning uuestiehitamise restaureerimise teostas Tallinna kivi-raidor Gustav Caspersen.

Uus vundament rajati 16 (kontraforsside kohal isegi 22) jala laiusena ja 12 jala sügavusele. Üheksa jala laiused piilarite vundamendid paigutati 10 jala sügavusele. Kõige ras-

kema operatsioonina esines taastatud altari koori ning säilinud pikhooni ühendamine. See teostati tugimüüride abil. Need hiljem lammutati. Kogu taastatud hoonetosa kaeti vaskplekist katusega, mille harjale jäeti usehtitiis markseeriv aste. Lisaks lasti madalaks külglöövide kätte, millega said osaliselt kinni müüritud ja katusega kaetud kesk-löövi alnad tagasi esialgse kõrguse. Samuti kõrvaldati kiriku põhjaesko- ja viilut figuursed skulptuurid (apostlite kujud). Need leiti 1953. aastal raekoja keldrist.

Suurematest sisetöödest, mis on kantud kroonikasse, tuleb märkida Antoniuse kabeli ümberkujundamist väikeseks kirikuks. Samuti uuendati kõik kiriku akende raidraamid, arvult 23. Nende raidraamistike eest maksiti kujur-kiviraidor Exnerile (kes tegi ka kõik Oleviste kiriku raidkivitööd) üle 2000 rubla. Uued aknaraamistikud, mida hinnati kui erilisi kunstiteoseid annetati Niguliste kirikule Tallinna silmapaistvamate kodanike poolt. Kogu restaureerimine läks maksma 28 033 rubla. Selle rahasumma kogus Tallinna elanikkond korjanduste, annetuste, kontserdide ning kunstnäituste sissetulkuist. Kiriku uuesti avamine toimus 3. detsembril 1850.

Kiriku koori endisel kujul testamine paigutab Niguliste kiriku esimeste restaureeritavate hoonete hulka Eestis. Ainult akende raidraamistikud said uue — gooti arhitektuurile omase — näo. Kuid "need ja mõned teised väiksemad muudatused kiriku arhitektuuris ei varjuta Niguliste kiriku juures aastail 1846–1850 tehtud töde suuri tähtsust. Kiriku kooriosa avarioolukord likvideeriti. Ehituslikult nõudlikud ja vastuturikkad tööd tehti jäbimõeldud taastamisplaani kohaselt. Töö tempo oli hooe, tase kõrge. Sellisena jääb Niguliste koori restaureerimine aastail 1846–1850 pisima meie ehitusmällestiste süstemaatilise restaureerimise ajaloo esimeste sammude hulka" (P. Üprus).

Leid Niguliste kirikust. Müürid ja ürik aastast 1850.

Leedulased Türgis ei saa otsust

NEW YORK (VES) — Leedu vabastamise ülemkomitee VLIKAS'e esimese dr. J. Valiunas lendas 6. juunil Euroopasse. Ta külastab seal Saksamaad, Itaaliat, Hispaaniat ja Portugali — neis maades leedulaste keskustega kontakti võtmiseks.

Ühtlasi siirdub ta Türgimaale, kus likka veel lahendamata seisab lennu-ki kaaperdamisega N. Venest pääsenud isa ja poja Brazinskaste küsimus. N. Vene jätkab lakamatut survet Türgile selleks, et põgenikke kätte saada nende hukkamiseks või orgalaagrisse suurema saatmiseks.

Kohalik elu

GÖTEBORG

Võidupüha-pidu

Göteborgi Põllumeeste Kogu traditsiooniline Võidupüha tähistamine toimub laupäeval, 1. juulil Koltjärvel. Tähistamise ametlik algus on kell 16 kohvikus. Rikkalik toidulaud, millest osavõtmine maksab 15 kr.

Meelalahutuse osas esinevad meie pidudel varemuntutud, praegu Ameerikast külas käigul Asia Anderson ja Helja Broberg. Filimeheks on Hans Pääbo Lundist ja Võidutele juures õhtul kõneleb Arnold Sergo Landskronast.

Kõik liikmed ja nende külalised on teretulnud! Kuid registreerimine juhatusliikmetele juures — kuni 29. juunini — on vajalik. Telefonid: 46 46 12 ja 23 27 21.

STOCKHOLM

90-a. sünnipäeva koosviibimine

Pühapäeval, 25. juunil kell 18 toimub Eesti Majas koosviibimine muusikaliste ettekannetega pr. Maria Koppermanni 90. a. sünnipäeva puhul.

Lauluga esineb Valdeko Jürisoo, viituli Sanda Umbila, klaverisaade Helga Andree ja deklamatsioonid Agnes Lepp-Kaastik.

Osavõtust palutakse teatada hiljemalt 20. juuniks Eesti Maja perenaisele pr. Pärkamale — tel. 21 81 34 või pr. M. Ericssonile — tel. 0762/110 97 peale kella 20-ne.

Leinateateid

Rädmansöl suri 9. juunil arhitekt Hugo Priivits, sünd. 24. juulil 1923 Kaitsma vallas Pärnemaal. Lõpetas Väindra gümnaasiumi, Rootsi põgenedes oli a. 1947 noonestaja Vagge-rydis AB Nordiska Trähus juures, 1949 moodutehnik Niybros hinda ehitustööstuses, tuli Stockholmis a. 1950 AB Svenska Trähus juurde ja läks samal aastal arhitektifirma Forsman ja Snellman juurde, olles a. 1956 peale arhitektina tegev arhitektide Reiniuse ja Backströmi juures. Stockholmis lõpetas ta kõrgema kunsttööstuskooli.

Torontos suri 3. juunil Öie Kärina, n-na Lepp, sünd. 17. märtsil 1927 Tallinnas.

Wilmingtonis, USA-s, suri 1. juunil Hugo Heitur, sünd. 5. augustil 1894 Võrumaal.

New Yorgis suri 4. juunil Sinaida Urison, sünd. 28. juulil 1895. Kadunu oli praost R. Kiviranna abikaasa ema.

Ühendriikides suri 28. mail Adele Uiga, sünd. 26. jaanuaril 1889.

Kalifornias, USA-s suri 22. mail Kalju Kari Simm, sünd. 29. oktoobril 1924 Urvastes.

Tallinnas suri 8. mail Martin Jaani.

Bridgetonis, USA-s suri 23. mail Jaan Erilane, sünd. 27. dets. 1901 Taageperas.

Leinateateid

Armast sugulast

Salme
Jungerman'i

mälestavad leinas

MINNA
FRIEDRICH
KARL
OLGA
HAIDE
OMAR

Unustamata armast

Ervin Roos'i

mälestavad tema 19.-a.
surmapäeva-puhul 23. 6.

ARIKAASA ja POJAD

Parimat sõbratari
ja koolitaja uisutamiskaaslast

Triina Priske't

* 24. 6. 1912 Saaremaal
† 19. 2. 1972 Rootsis

leinab kurbuses

ALVINE KILTAR (Korsar)
Ingismaal.

Mälestusi kalleid
meelde tuletades
ununevad hallid
murepäevad aastates.

Mälestan leinas
oma armast öde

Triina Priske't

tema 60-nda sünnipäeva puhul
24. 6. 72.

Usk, lootus, armastus —
need kolm:
aga suurim neist on armastus.
1. Kor. 13. 13.

MARIE SUUR
perekoonnaga

Leinateateid

Armast

Salme
Jungermann'i

leivad kurbuse

ERNA ja ARNOLD LAIDVA
ALMA ja JULIUS KALM
PEREKOND JÄRV
MARTA JURTOM
PAULINE JESMIN

Joh. ev. 11:25

Oma kallist öde
ja meie tädidSalme
Jungermann'i

mälestavad sügavas leinas

VEND ABIKAASAGA
ja
VENNA LAPSED

Kallist haasmaalest

Elvine Pella't

mälestavad

EESTLASED KUMLAS

August Annist'i

* 28.1. 1899

† 6.4. 1972

ja

August Palm'i

* 20.2. 1902

† 2.4. 1972

leinab

E. U. S. VELJESTO

P. Feldmann
70-aastane

Paul Feldmann.

Paul Feldmann on andnud oma parima iseseisva Eesti Vabariigi loomisel ja selle majanduse ülesehitamisel. Tema elutee algas 23. juunil 1902 Viljandis. Õppinud Viljandi linnas algkoolis, lõpetas aastal 1918 A. Kamsen'i erukaubanduskooli, milline Eestimise maailmasõja tõttu oli evakueeritud Valgast Viljandisse.

Koolilõplaseks võtnud osa Eesti Vabadussõjast Viljandi Kaitsepataljoni ridades ning olnud Viljandi Punase Risti sõjaväehaigla asjaajaja ja majanduslike kohustest täita.

Vabanenud sõjaväest suvel 1920 jätkas õpinguid ja lõpetas Viljandi Kommertsgümnaasiumi 1922 ning sama aasta sügise astus Tartu Ülikooli õigusteaduse-majandusosakonda ja liitus korpi Vironia vendlusega. Õppides ülikoolis teenis F. endale ülevõlpidamist, oles Eesti Panga Tartu osakonna teenistuses aastast 1923 kuni 1928, millal siirdus Tallinna Pikalaenu Panga teenistusse, kus töötas prokuristina suveni 1936.

Koos tõstetud Ilmar Paris'ega ostis Tartu Triikese Vabrikut ja koos oma seismise koolivennaga asutas Tallinnas, speditsoonitari "Estonia-Hansa", oles selle juhatuse esimees. F. oli ka naha ja kingsepa-tarvete, Riia Firma Werner Goltz & Co. esindusüri eesti volnik.

Aastal 1936 siirdus F. riikliku A/S Telliskivi Tehaste teenistusse juhatajana ja juhatuse abiesimehena. Telliskivitehastest asusid Koplis, Aseris ja Pärnus ning nende aastatoodang oli 20 miljonit telliskivi.

Feldmann oli ka A/S Kunstikivi Tehase (Valvaras) ja A/S Diadomiti (Narvas) üks asutajaid ja mõlemas juhatuse abiesimees. Kunstikivi tehased produtseerisid aastast 1 miljonit katusekive ja A/S Diadomiti valmisid isolatsioonipulbrit, mida hea eduga kasutati eriti veeturide isoleerimiseks.

F. oli tegev Tallinnas asuva A/S Telliskivi Müüglitehase juhatuse abiesimehena ja A/S Keskkaas juhatuse ja nõukogu liikmena.

Paul Feldmann abiellus aastal 1928 Elabet Padjasega. Meriväljal asub Feldmann'ite ilus suvila, kus nende arvukasa sõprade pere alati leidis meeldivalt külalislahket vastuvõttu.

Eesti okupeerimisel N. Liidu poolt tagandati F. kõikidelt amtekohtadelt ning leidis algul tööle rakendamist Ehituse Peavalitsuses, kust aga varsti kõrvaldati kui "ebasõbralik" teenistuja. F. Jätkas teenimist raamatupidajana ühes kaalutööliste ja ühes trikotööbustuse arellis.

Saksa okupatsiooni ajal oli F. Tallinna Linnapanga direktoriks kuni sept. 1944. Eesti taasalvutamisel venelaste poolt õnnestus F. koos perekonnaga põgeneda Rootsi.

Tõotanud Stockholm Handel-Högskolas arhiivitööliseks 1945 kuni juunis 1948 siirdus ta Skandinaviiska Banken'i teenistusse, kus töötas ametnikuna kuni maikuni 1967, mil läks pensionile.

Feldmanni lemmikharrastuseks on õngesport. Teda võis näha sageli Keila-Joal või Pirital lõhesid ja forelle püüdmast. Rootsis, Stockholmis saarestikus — Djurö — asub Feldmann'itel ilus suvekodu, kus Paul jätkab oma lemmikharrastust, eriti oma pensioniaastatel.

Oles vankumatu! vastav lipukirjale "Ühisus, kindlus, ausus", on korpi Veronia Feldmann'ile teiseks koduks

RIIN RIVANOOLI veste
LEIUTISED

Elame tehnika ja teaduse suure edu sajandil ja ma ei taha seda sugugi salata, et väga palju vajakikke asju on leiutatud.

Võite kas või kõik need elektriga käivad masinad köögitöödeks. Margariita Mädarikul on neid üsna palju ja kui ta elektriliidi, riistapesumasina, konserviava, noaterifaja, munavahustaja, zedviljajurustaja, kokteilisegaja ja taigakloppija järele ikka uusi masinaid nõudis, lubas ta abikaasa Mirka talle järele mõelda. Aga seda pani Margariita pahaks ja elektritööli ei tahtnud.

Meie üheskoos oleme leidnud, et on veel terve hulk muid asju, mis tuleks tingimata leiutada. Kuua need oma kasulikusega leidurite lohtulit hülgat raha võivad sisse tuua, olen otsustanud nad praeguste ja tulevaste põlvkondade tarbeks kirja panna.

TULEKS LEIUTADA:

— Tiivad autodale, mis tõstaksid kiitsale parkimiskohale, ilma et kõrvalautode külge oleks vaja sisse sõita ja vajaduse korral üksikuid liiki liiksumist just sinna, kust see lahe tee jälle peale hakkab.

— Seadeldis, et kui keegi suure hääbi pärast tahab maa alla

vajuda, siis see maapinna parasjagu avaks, nii et sinna sisse ära kaduda võiks.

— Kuidas konserveerida ja pakida kojuigastust, et seda oleks anda ja võtta just oma tahtmist mõõda.

— Aparaat, mis näitab punast tuld, kui eestikeelset ajalehte loed ja selles artikliti jõuad, mille sa teistest ajalehest juba sõnasõnalt lugenud oled.

— Toast nupuga seatav tuulekeeris, mis lumesaju korral puhub puhtaks künneite ja garaazhi-ehise ja tuiskab lume naabri-nehse garaazhi ette, sügisel aga viib kuivanud lehed puudelt ja murult kõigi ümbruskonna naabrite aedadesse ja kuhjab nende ukseesistele. Selle aparadi omanikult oleks lihtsalt rõõm aknast välja vaadata ja tuisku, tuult ja tormi oodata.

— Fotokaamera, mis teeks vanad rõõd nooreks, noored aga muudaks vanemaks, nii et kohalolemisel vanus oleks keskelt läbi igaihel 30 a., mis tähendab olemasolevuse poolest küllalt vana, ent samas parasjagu noor enne pensionile minekut tööd tegema.

— Kõrvaklapid, kinnitatud kas paruka, kübara või peanaha külge, mis automaatselt ja nähtamatult vajuvad kõrvadele, kui küne

või jutujamine on selline, mida ei ole inimest ega vajadust kuulda. Aitaks ära hoida paljusid vaidlusi, riide ja pahandusi.

— Kingid, mis on seest suured ja väljast väikesed. Seni ei ole õnnestunud neid ka kõige parematest saapapärdest leida ja endist viisi küib suurem osa ünnemassoo esindajaid peopäevadel pitsitavate kingide ja valutatavate varvastega, äripäevil aga allialtaltatud susside ja lehmakate jalgadega ringi.

— Juukseleikumasina, mis lõikab vähemalt 5 meetri kauguselt nii, et asjaosaline seda ei tunnegi. Leikaks rohkelt kasutamist lastevanemate poolt, kelle karvased pojad mingi hinda eest ega isegi vanemate poolt pakutud suurele alikmaksule vaatamata juuksuri juurde ei lähe.

— Masin, mis kiiresti muudaks uued ja korralikud rõivad kulu- nuiks ja naarmendavaks. Süüaksks palju vaeval teismelisel oma garderoobi korradamisest.

— Ideed on siin ja kes leiutise tegeliku teostamisest jüubab, sellega võime peatundikaudu kristlikult pooleks jagada, rikalkult teinuda, oma elupäevad miljonitena lõpetada ja paraja noosi veel lastele ja lapselastele pärandada.

RII RIVANOOL

Küüditamispäeva
mälestusteenistus
Apell vabadusele

Nagu see on traditsiooniks kujunenud, mälestati 15. juunil Balti küüditamisi jumalateenistusega Stockholmis Engbrekhti kirikus. Altari ees hoidsid noored lipuvalvurid eesti, läti ja leedu rahvuslippe leialooris, jumalateenistusel teenisid peapiiskop Konrad Veem, ülempreester Martin Juhkam, läti praostid Janis Terins ja Oskars Sakarnis ning rootsi pastor S. Carlsson. Jumalateenistust kaunistas lauluga bass Valdek Jürisoo, keda orkestril saatis Harri Kiisk.

Jumalateenistuse lõpul, millest osa võttis arvukalt eestlast ja lätlasi, luges ERJ juhatusliige Leena Schönborg ette küüditamispäeva apelli, mille taustaks oli tung vabadusele Baltikumis ja millele alla olid kirjutanud Eesti Rahvusfondi esimees Endel Krepp, Läti Rahvusfondi esimees dr. W. Ginters, Leedu ühingu esimees V. Vilkenas, Poola Pögenike-nõukogu esimees T. Glowacki, Vabade Ungarlaste Koondise esimees A. Rezsövi, EIRE (ACEN) Stockholmile delegatsiooni esimees W. Patek ja Balti Komitee sekretär Arvo Horm.

Apellis üteldakse: Alates Balti riikide okupeerimisest N. Liidu poolt 1940 on nõukogude juhitud taotlenud nende maade sovjeteerimist ja rahvuslike kultuuride väljajuurimist hoolimatu venestamispoliitika abil. Enam kui miljon venelast on asustatud Balti riikidesse ja nad omavad seal eelistatud seisundit. See on tekitanud elanikkonna massiivse rahulolematuse ja proteste rõhumise vastu.

Ja ta võtab innukalt osa korporatsiooni elust ja tegevusest.

Kui Paul Feldmann oma 70-nda aastapäri ületamisel mõtteb tagasi oma siurikkale, tõrõmsale ja õnnelikule ajale iseseisvas Eestis ja samal ajal mõtteb lootusrikkalt ka edasi, siis kujunevad mineviku kaud- nist mälestused olevikku ja tuleviku teede rõõmsateks ja jõuandvateks reiskaslasteks.

Arvukad sõbrad, eriti korpi Vironia pere, hindavad tänuandes Paul Feldmann'i panust majandustegelase- na ja rahvuslasena ning soovivad te- male jätkuvalt head tervist ja õnne pikaks ning siurikkaks rännakuks!

VOLDEMARM PALM

Uhe enem on sealt viimasel ajal tulnud teateid protestidest käimasoleva venestamise vastu. Viimaseks selliseks sündmuseks oli poliitiline enesepöletamine Leedus Kaunases koos sellele järgnenud noorsoo-rahutustega. Taoline sündmus leidis aset ka Lätis Riias 1969 aprillis. Katoliik- lased Leedus on mitmel korral pöördunud nõukogude juhtide ja LRO poole ning esitanud kaebusi raskus- te üle oma usulise tegevuse viljele- misel. Jundid Baltikumis on samuti palunud abi väljajätmise võimal- damiseks Palestinas. Varem kõms- leval aastal avaldati läänemaailma pressis Eestist ja Lätist tulnud pro- testikirju, mis väga arvustasid nõu- kogude venestamispoliitikat. Nõuko- gude ametlikest ringkonnist on mu- dugi püütud jätta muljet, nagu oleks Baltikumis kõik normaalne ja kor- ras.

Asjane nõue "Vabadust Leedule" valgestati kohalike kui ka selleks eraldi kohale toodud nõukogude vee- küstuste poolt samal viisil kui Ida- Saksa maal 1953, Poolas 1956, Ungaris 1956, Tsehhoslovakkias 1968 ja Poolas 1970.

LRO on manitsenud oma liikmes- riike suurendama pingutusi inimõ- guste alal, võideldes selliste põhio- guste nagu enesemääratamisõiguse, or- ganisatsioonilise, usuvabaduse ja raassi- diskrimineerimise jms. rikkumise vastu. Me süüdistame Kremli valit- sejaid rõhumises ja põhiliste inimõ- guste rikkumises Baltikumis. Me süü- distame valitsejaid Kremli usus-ko- lonialismis ja Balti riikide venesta- mises. Me süüdistame LRO Rahva- mõrvakonventsiooni 9. detsembrist 1948 alusel Kremli võimudele ka rahvamõrvas Balti riikides.

Rahvad N. Liidu naabruses on kand-

Kohalik elu

RORAS

Suvepäevale sõitjale

Bussiga suvepäevale sõitjale Bo- raris teatatakse meeleolufuseks, et buss nr 10 väljub ühe sõiduplaani kohaselt Sõdra turult ja Raekoja platsilt kell 11.06, 12.06 jne., st. üks- kord tunnis. Suvepäeva algus on kell 13 pühapäeval, 25. juunil Ramnaslät- i's, nagu juba varem ajalehes teat-atud. Kõigile teretulemast!

● Ins. Akkel Muul abikaasaga Montrealt on viimased kaiks asut- atud elanud Rajasthanis Indias, kus ta oma firma ülesandad lõigab autotööstuse ehitusele. Muulid saabusid Kanadasse puhkusele, kust nad juuli lõpul tagasi lähevad In- diasse. Akkel Muulil lõõpleping on pikendatud aasta võrra.

nud suuri kaotusi terrori läbi. Eriti on kannatanud balti rahvad. Esime- ne mass-küüditamine lääne-euroopa- lises miljöös toimus Balti riikides 14. juunil 1941. Sellele küüditamisele järgnes mitmeid talois aksioone. Ka Poolas, Rumeenias, Ungaris ja tei- ses Kesk- ja Ida-Euroopa maades on toimunud küüditamisi.

Allakirjutatud, vabas maailmas asu- vad kesk- ja ida-euroopa rahvaste esindajad, apelleerivad vabade rah- vaste ja nende valitsuste, vaba aja- kirjanduse, maailma avaliku arvami- se ja rahvusvaheliste organisatsioonide poole palvega,

● et need ei keelduks andmast oma toetust balti rahvastele nende vabadusvõitluses; meile õigustatud nõudmised põhinevad ajaloolistel, kultuurilistel ja moraalsel alustel;

● et need kutsuks mõjutada N. Liitu respekterima LRO põhikir- ja art. 13: "... kaasa aidata inimõ- guste ja põhiliste vabaduste elluviimiseks kõigile, vahet tege- mata rassilise, soolise, keelilise või usulise kuuluvuse järgi", ja lõpe- tama nende ja teiste õiguste ja va- baduste rikkumist;

● et poliitilised vangid Ida- ja Kesk-Euroopa maades vabastataks, ja

● et okupeeritud rahvastele antaks võimalus teostada enesemääratami- sõigust LRO kaitse all.

Rootsi seisukoht: USA peab lõpetama miljöö mõrvamise

Nagu teada, tekitas rootsi peaministri Olof Palme poolt peetud miljöökongressi avakõne, milles ta süüdistas USA-d miljöö hävitamises Indo-Hiinas, kohese reageerimise USA valitsuse poolt.

Nüüd on lisaks selgunud, et 9. juunil kutsuti rootsi saadik Washingtonis, Hubert de Besche, USA välisministri riigis, John Irwin, avaldas rahulolematust kõne selle üle, mis puudutab USA "miljöömõrva".

Rootsi kasutas omapoolset diplomaatilist vastukäiku sellega, et välisminister Krister Wickman kutsus mõõdund nädala teispäeval oma juure USA suursaadiku Jerome Hollandi: ta selgitas talle rootsi valitsuse seisukohta samas küsimuses, mida Palme oli varem puudutanud.

Rootsi nõuab terror- ja tsoonipommitamise lõpetamist ja selle edaspidist keelustamist konventsiooni vormis. Samuti nõuab rootsi valitsus konkreetset keeldu nende sõjavahendite ja sõjameetodite suhtes, millest tuleb vaadelda kui looduse hävitajaid.

Krister Wickman toonitas, et rootsi riigipäev võttis juba s.a. maikuu al-

gul üksmeelse seisukoha miljööhävituse küsimuses, milles fp — juht Gunnar Helén ja kommunist John Takman olid eestvedajaks. Riigipäeva seisukoht sisaldab seda, et Rootsi võtab aktiivselt osa konventsiooni väljatöötamisest, mis keelustab keemiliste sõjavahendite väljaarendamise, valmistamise ja säilitamise.

Miljöökongressi lõpu eel saabus Rootsi ka india peaminister Indira Gandhi, kes pidas "asjaliku ja samal ajal ka lüürilise kõne", nagu märkis Dagens Nyheter.

Kui tahetakse päästa miljööd, siis tuleb esijoones päästa inimene selles. Tegelik vastuolu ei seisne mitte miljöö ja produktiooni vahel, vaid vastuolud tekivad nii looduse kui inimese sihitust ekspluaterimisest efektiivselt ja profiilil nimel. Majanduslikku arengut pole võimalik pidurdada. See on vastupidine — hästikavandatud majanduslik areng annab ressurse loodusväärtuste kaitsmiseks, ütles india peaminister m.h.

Vodkatoodang N. Liidus vähendamisele

MOSKVA — Reuter teatab Moskvast, et N. Liidus vähendatakse lähimate aastate jooksul vodka valmistamist drastiliselt. See toimub seoses võitlusega alkoholitarvitamise vastu, mis on kujunenud väga raskeks ühiskonnaprobleemiks.

Võimude rahustet joomise üle on peegeldanud terve rida artikleid ajakirjanduses viimasel ajal. Valitsuses on juba vastav otsus vodkatoodangu vähendamiseks tehtud. Samuti võetakse ette uusi korraldusi vodka müügikohtade vähendamiseks. Vodka on seni olnud müügil kõigis elatistavete-poodides. Aga nüüd ei tohi viina müüa kauplustes, kioskides ega serveringus. Samuti ei tohi viina müüa vabrikute, ehituste, koolide, haiglate, raudteelaamadega lennuväljade läheduses.

Vodka-produktiooni vähendamine kahjustab suuresti riigikassat, kuna vodka on olnud seni üks tähtsaid sissetulekuallikaid. Kuid alkoholist olenevate kahjude vähendamine väärarvatavasti seda hinda.

Henno ja Birgitta Vesterberg asusid ümber Eskilstunast Melbourne Austraalias.

Kultuuri Koondis ja E.Rahvusfond Rahvuskongressile

Seoses ERN bületäänis avaldatud teatega, et osa organisatsioonide ei võta osa ülemaailmsest Eesti rahvuskongressist Torontos, millist referaaris ka Eesti Päevaleht, on teates mainitud Eesti Kultuuri Koondis ja Eesti Rahvusfond saanud alljärgnevat informatsiooni, millest selgub, et mõlemad organisatsioonid on kongressil esindatud.

Eesti Kultuuri Koondis teatab:

— Eesti Kultuuri Koondise juhatus ei ole üldse kõne all olnud eemalajamine ÜEP rahvuskongressist. Vastupidiselt on EKK sooviks, et rahvuskongressist osa võtaks võimalikult palju rahvuskuulurilisel ja rahvuspoliitilisel alal tegutsenud eesti organisatsioone, nagu seda ka väljendati üleskutes juba juulis 1971. Loodame seepärast, et esile kerkinud takistused osavõtaks kõrvaldatakse.

EKK on algusest peale aidanud kõigil kaasa ÜEP tööle Rootsi sektoris: selgitanud ÜEP-st osavõtu tähtsust, ette valmistanud Rootsi eluühenduste eesti kunstnike ja näitlejate esinemist ÜEP kavas, saanud omal kulul hulk materjale ÜEP ülevaatenäitusele ja ka raamatunäitusele. Samuti on EKK olnud ÜEP-72 pääsmete müügi korraldajaks. ÜEP rahvuskongressi osas töötab EKK igati kaasa esitatavale rahvuskultuuri programmele. Kahjuks ei ole

EKK-1 võimalust kongressile rohkem kui 2 või parimal juhul 3 esindajat saata. Suurte kauguste tõttu peaks see olema arusaadav.

Eesti Rahvusfond on Eesti Päevade peakomiteele ja Rahvuskongressi toimkonnale saanud alljärgneva seisukoha, mis aga ei sisalda ERN-i kui iseseisva organisatsiooni eemalejäämist, vaid ainult puudusele tähelepanu juhtimist:

— Eesti Rahvusfondi juhatus otsustas oma koosolekul 8. juunil k.a. Ülemaailmsest Eesti Päevade Peakomitee ja ÜEP Rahvuskongressi Toimkonna tähelepanu juhtida hiljuti teatatavaks saanud asjaolude ühenduses Rahvuskongressist osavõtvate organisatsioonide hääleõigsuslike esindajate mitteõiged arvu suhtes. Eesti Rahvusfondi juhatus loodab, et ÜEP Peakomitee ja ÜEP Rahvuskongressi Toimkond nimetatud ebademokraatlikud puudused kõrvaldavad, et Rahvuskongress võiks kujuneda eestlastele väärikaks kokkutulekuks.

Ka Rootsist kandidaate Miss Estonia valimisel Eesti Spordimängudel

Varem väljakuulutatud ülemaailmsete Eesti Päevade Spordimängude "Casa Loma" lossi aiapidu on ümber muudetud ja toimub nüüd lõplikuks teispäeval, 11. juulil algusega kell 18. "Casa Loma" on ainuke loss terves Kanadas, mis asub otse linna keskel ja on tõeline loss, nii nagu oleme neid õppinud ajalooraamatutest. Eestlaste kasutada on kõik lossi saalid, suured terrassid ja avar aed. Kuigi pileti hinna juurde kuulub ka toit, ei ole see pidu mõeldud lauas istumise peoks, vaid hoopis ringiliikumise peoks, kus kohatakse tuttavaid ja luuakse uusi tutvusi.

Sellepärast on ka toidukava hoopis uus. Peo õigeks nimetuseks võiks olla Kokteil-aiapidu, kus teile isegi toit pakutakse ringi. Toidu serveerimise aeg on kella 20–22-ni. Tantsuks mängib hoogne ja rütmikas saksa orkester. Rikkalik baar teie valikul. Kuna mahtuvus aiapiiale on piiratud, siis korraldajad soovivad pääsmete muretsemisega rutata. Pileti lunastamisel on koheselt ka koht lauas reserveeritud ja samuti on eelmüügil ostetud pääsmetega võimalus saada tasuta bussitõitu "Lord Simcoe" hotellile juurest peole ja tagasi. Piletid aiapiiale on piiratud ja praegu teel Rootsi. Neid saab osta Eesti Kultuuri Koondisest, Eesti Majast, Wallingatan 32, 1 tr. 111 24 Stockholm (telefonil: 08/11 31 16).

Aiapeo kõige pidulikumaks momendiks ujuneb kahtlematult MISS ESTONIA valimine ja kroonimine. Kuna sellise iluduskuninganna valimine ülemaailmses ulatuses on esmakordne, siis pakub see huvi nii kandidaatidele kui ka publikule. Seni on juba iluduskuninganna kandidaate saanud nii Kanadast kui ka väljaspoolt. Kutsume üles kõike eesti neidusid Rootsist tähelepanu osutama sellel pidulikule sündmusele oma panusega. Miss Estonia valimine toimub õhtul kell 19, millele järgneb ka koheselt kroonimine.

Kõik eesti neid, kes soovivad osa võtta Miss Estonia valimisest peavad endid registreerima vastava soovivalitsusele hiljemalt 1. juuliks s.a. Rootsi osas saab soovivalitsuslehti Sporditoimkonna kauda, aadressil: A. P. P. Nordergäsvägen 7, 5 tr. 147 00 TUMBA, millest ära täites tuleb kogu ühupostiga saata Kanadasse, soovivalitsusel äramärgitud aadressil. Kandideerimise tingimused on: vä-

hemalt 16 a. vana, eesti päritoluga (vähemalt üks vanematest eestlane) ja peab kõnelema eesti keelt. Vajatakse iluduskuninganna (Miss Estonia) ja tema kahe neitsikut. Valimine toimub erapooletu ja asjatundliku Zhürri poolt. Kandidaadid ilmuvad Zhürri ette kahel korral. Esiteks õhtukleidis (ei pruugi plikk kleit olla) ja teiseks ujumistrikoo, milline peab olema üheosaline ja soovitatav ühevärviline. Teispäeva ennelõunal on ette nähtud kõikidele kandidaatidele ühine tutvumislõuna.

Iga sportlane, kui ta jõuab Torontosse ja ei ole veel end registreerinud võistlustele, võtku koheselt ühendust Peasportitoimkonnaga aadressil: Erich Roodus, 323 Rusholme Rd. Apt. 1504 TORONTO 4, Ont. CANADA, — ja võib olla võimalik, et saab veel kaasa võistelda. Kõik oleneb võistlusalaade eeltoodest. Rootsi mingil juhul ei ole enam võimalik võistlustele registreerida pärast 2. juulit. Kogu sporditoimkonna nimeline koosseis telefoninumbritega on trükitud ülemaailmsete Eesti Päevade Kavas. Uue alana on Spordimängude Kavas jaurde võetud bridži turnament parimängus. Võistlused toimuvad järgneval, 13. juulil ja reedel 14. juulil. Esimesel päeval võistlustel ja teisel päeval finaali. Bridzhiala korraldaja on Mr. Ilmar Kuusalu, 17 Shady Lane Dr. Lakewood, N. J. USA, kellele palutakse otseselt registreerida ühupostiga, kuna aeg on lühikeseks jäänud ja seda ei saa teha kohaliku Sporditoimkonna kaudu.

A.P.

• St. Croix'i saarel Virgin Islandil sai 80-aastaselt end. Tartu ilukooli arstiteaduskonna õppejõud prof. Ulrich Aleksander Karell.

NYA PORTON OCH AVGIFTER 1 JULI

Portotabell
i fickformat

Från och med den 26 juni finns den här blå broschyren att hämta på Posten. I den finns de porton som gäller från den 1 juli.

I fortsättningen blir tex lägsta brevyporto 75 öre inom Sverige och Norden. Till övriga länder 1:—, Postkort

som t ex vykort kostar 65 öre att skicka inom Norden. 70 öre till övriga länder.

Avgiften för in- och utbetalningskort höjs till 50 öre. Men inbetalningar till eget postgirokont och gireringar inom Norden är fortfarande avgiftsfria.

Samtidigt införes prestationsrabatt för stora sändningar av inrikes brev, postkort, trycksaker, varuprov och varukorsband. (Minst 10 000 försändelser per inlämningsstillfälle.)

Närmare upplysningar får Ni på Posten.

